Eläkeläiset ry:n vuosikertomus vuodelta 2014

RAY TUKEE ray HYVIÄ TEKOJA

1959

Iloa yhdessä liikkuen

Eläkeläiset ry:n vuosikertomus vuodelta 2014

Eläkeläiset ry:n vuosikertomus koostuu:

1. Eläkeläiset ry:n 19. edustajakokouksen hyväksymästä toimintakertomuksesta vuodelta 2014.

2. Lyhyistä tekstikatkelmista, jotka on poimittu Eläkeläinen-lehden numeroista vuodelta 2014.

Vuosikertomuksen kuvat ovat Eläkeläinen-lehden arkistosta, ellei toisin mainita.

Kannen kuva: Teresia Bergholm/Urheiluopisto Kisakeskus

Vuosikertomuksen taitto: Tuomas Talvila/Eläkeläiset ry

SISÄLTÖ

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....4

2. VAIKUTTAMINEN YHTEISKUNTAAN.....6

3. YHTEISTYÖ.....10

4. JÄRJESTÖN HALLINTO JA TOIMISTO.....15

5. KULTTUURI JA KOULUTUS 18

6. KEHITTÄMISHANKKEET.....24

7. JÄRJESTÖTOIMINTA..... 28

8. VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN.....36

9. JÄRJESTÖN TALOUS.....40

10. LIITTEET.....43

Liite 1. Jäsenyydet/edustus
Liite 2. Järjestön hallinto
Liite 3. Vuoden 2014 Eläkeläinen-lehdet lyhyesti
Liite 4. Toimintatilastot

Valtakunnallisella vanhusten viikolla Jyväskylässä yhteistyöryhmän voimin järjestetty Iloa yhdessä liikkuen -päivä sai ikäihmiset liikkumaan yli kieli- ja kulttuurirajojen.

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Väestön ikääntymisen haasteet, eläkejärjestelmän kestävyys ja palvelulupauksen pitävyys ovat yhteiskunnallisen keskustelun keskeisiä teemoja. Ne ovat olleet vuosia esillä riippumatta taloudellisista suhdanteista, vaaleista tai muista yhteiskuntaan vaikuttavista tekijöistä.

Näitä teemoja koskevaa julkista keskustelua ovat voittopuolisesti sävyttäneet uhkakuvat. Ikääntyminen, eläkeläisten määrän kasvu ja ikääntyneen väestön palvelutarpeet esitetään useimmiten ongelmina. Esillä ovat kärjekkäät puheet vanhusten hoito- ja hoivataakasta ja viimeisten elinvuosien kalleudesta. Eri sukupolvien edut asetetaan keinotekoisesti vastakkain. Jopa valitettavan yleinen, tuomittava ikärasismi saa voimaa näistä puheista.

Ikääntymistä ja eläkemenoja pidetään keskeisinä julkisen talouden kestävyyttä vaarantavina tekijöinä huolimatta siitä, että eläkkeistä valtaosa – työeläkkeet – maksetaan yksityisten eläkevakuutusyhtiöiden toimesta. Samalla ikääntyvän väestön määrän kasvua käytetään perusteluina tulonsiirtojen leikkaamisille ja palvelujen tarjonnan vähentämiselle. Oman lisänsä keskusteluun ovat tuoneet pahassa ristiaallokossa jo kolmen vaalikauden ajan kulkeneet ja edelleen ratkaisematta olevat hankkeet kuntarakenteen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuun sekä rahoituksen uudistamisesta.

Elinkeinoelämän johtajat, johtavat viranhaltijat ja valitettavan monet poliittiset päätöstentekijätkin arvostelevat toistuvasti eläkejärjestelmäämme syyttäen sitä kestävyysvajeen aiheuttajaksi. Vastuuta vyörytetään työmarkkinaosapuolille, joiden neuvottelupöydissä eläkejärjestelmä on kestoteemana. Esiin nousevat toistuvasti kiistat työeläkemaksuista ja järjestelmän rahoituksesta samalla kun jo sovittuja ratkaisuja kyseenalaistetaan. Eläkejärjestelmän edunsaajat, eläkeläiset ja heitä edustavat järjestöt eivät pyrkimyksistään huolimatta ole saaneet heille luontevasti kuuluvaa paikkaa noissa pöydissä.

Eläkekeskustelussa saavutettiin jonkinlainen välirauha, kun työmarkkinajärjestöt syyskuussa 2014 allekirjoittivat yhteiskuntapoliittisesti erittäin paineistetussa tilanteessa vuosia neuvotellun sopimuksen työeläkelakien uudistamisesta. Sopimus on perustana sosiaali- ja terveysministeriössä käynnistyneelle ja kolmikannassa tapahtuvalle eläkelakien valmistelulle. Alkuperäisenä tavoitteena oli, että varsinaiset lakiluonnokset olisivat jo lausunnolla ennen huhtikuun eduskuntavaaleja. Va-

litettavasti tältä osin aikataulu ei ole pitänyt ja eläkekysymykset eivät ole nousseet eduskuntavaalikeskusteluun. Eläketurva ja koko eläkejärjestelmä ovat ihmisten ja koko yhteiskunnan kannalta niin isoja ja kauaskantoisia asioita, että juuri niistä olisi syytä käydä laajaa ja avointa yhteiskuntapoliittista keskustelua. Eduskuntavaalit olisivat olleet tälle keskustelulle oikea paikka.

Eläkepolitiikan pitäisi olla pitkäjänteistä ja ennustettavaa ja siihen liittyvien säädösten valmistelun avointa ja päätöksenteon demokraattista. Sitä ei saa alistaa erilaisille taloudellisille ja poliittisille suhdanteille eikä eläkejärjestelmän ulkopuolisille tavoitteille.

Esitysten antaminen uusiksi eläkelaeiksi jää eduskuntavaalien jälkeen muodostettavalle hallitukselle. Lait on määrä säätää niin, että ne astuvat voimaan vuoden 2017 alusta.

Järjestö on suhtautunut kriittisesti työmarkkinajärjestöjen eläkesopimukseen ja arvostellut erityisesti sopimukseen sisältyvää joustavan vanhuuseläkeiän alarajan mekaanista nostamista 63 ikävuodesta 65 vuoteen. Ratkaisu on ongelmallinen erityisesti pitkää työuraa ja fyysisesti ja henkisesti kuormittavaa työtä tekevien kohdalla. Huolta on lisännyt tietojen vähyys ja niiden ristiriitaisuus siitä, miten eläkesopimukseen sisältyvän työuraeläkkeen asema tulevissa laeissa määritellään ja minkälaiset soveltamisohjeet niistä annetaan.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa toistetaan äänekkäästi vaatimuksia ikääntyneiden työntekijöiden työttömyysturvan heikentämisestä ja eläkkeelle siirtymisen vaikeuttamisesta keinoina työurien pidentämiselle ja työllisyysasteen nostamiselle. Samalla unohdetaan aktiivisesti kaikki ne toimenpiteet, joilla eri varhennetut eläkemuodot ovat jo poistettu ja ikääntyneiden työttömyysturvan ehtoja heikennetty.

Mikäli heikennysvaatimukset toteutetaan vuosia jatkuneen kansantalouden taantuman ja korkean ja edelleen pahenevan työttömyyden oloissa, ovat niiden yhteiskunnalliset seuraukset musertavia. Meillä on vaarana synnyttää epävarmuudessa ja taloudellisessa ahdingossa elävien ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien iso ryhmä. Tämä syventäisi räikeästi yhteiskunnallista eriarvoisuutta ja lisäisi merkittävästi eläkeläisköyhyyttä.

Yleinen taloudellinen ja yhteiskuntapoliittinen epävakaus vaikeuttivat järjestön toimintaa ikääntymispoliittisten tavoitteiden puolesta yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Eläkeläisille ja heidän järjestöilleen tärkeän vanhuspalvelulain voimaansaattaminen paikallistasolla on joutunut vaikeuksiin. Lakiin on ennätetty tehdä myös jo suoranaisia heikennyksiä. Ikääntyvien pääsyä ympärivuorokautiseen hoitoon on vaikeutettu poistamalla hoitoon pääsemisen perusteista oikeus arvokkaaseen elämään ja vähentämällä näin ympärivuorokautisen hoidon kuluja 300 miljoonaa euroa vuodessa. Vanhuspalvelulain myönteisen hengen ja hyvien tavoitteiden käytännön toteuttaminen on osoittautunut erityisen haastavaksi.

Eläkepolitiikan ympärille on pyritty luomaan kriisitunnelmaa huolimatta siitä, että niin kotimaiset kuin kansainvälisetkin arvioijat ovat todenneet, että eläkejärjestelmämme perusteet ovat kunnossa. Suomessa on eläkejärjestelmän tulevaisuuden haasteisiin varauduttu kansainvälisesti verrattuna poikkeuksellisen hyvin. Eläkkeiden ja ikääntyvän väestön tarvitsemien palvelujen rahoitus turvataan parhaiten harjoittamalla työllisyyttä lisäävää ja kansalaisten kulutuskysyntää tukevaa aktiivista talous- ja työllisyyspolitiikkaa.

”Vanhusneuvostoissa kaikkea kunnan päätöksentekoa tulee arvioida sen perusteella, miten kukin päätös vaikuttaa ikääntyneen ihmisen arkeen. Eläkeläisjäsenet ja heidän taustayhteisönsä edustavat neuvostoissa juuri arjen asiantuntijuutta. Jotta tämä perustehtävä voi toteutua on huolehdittava siitä, että vanhusneuvoston asioita käsitellään säännöllisesti yhdistyksissä ja että saman kunnan alueella toimivat järjestömme yhdistykset tekevät tässä saumatonta yhteistyötä.”

”Samalla on myös tunnustettava, että yhdenkään eläkeläisjärjestön voima ei riitä yksin vastaamaan vanhusneuvostojen työstä, vaan siihen tarvitaan ennakkoluulottomasti järjestörajat ylittävää rakentavaa yhteistyötä kunnan alueella toimivien eläkeläisyhdistysten kesken. Paikallaan on myös kehittää toimintatapoja, joilla yhdistykset tavoittavat nykyistä laajemman osan kunnan alueen ikäihmisistä.”

Pääkirjoitus, Eläkeläinen 1/2014

2. VAIKUTTAMINEN YHTEISKUNTAAN

Lahden Eläkeläiset ry:n lähetystö luovutti joulukuussa eduskunnassa eduskuntaryhmille vetoomuksensa arvokkaan vanhuuden puolesta.

Eläkeläiset ry:n keskeinen, sääntöjen mukainen tehtävä on eläkeläisten vaikuttamistyön ja edunvalvonnan organisoiminen niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallisestikin. Järjestö keskittyy valtakunnalliseen ja jäsenyhdistykset alueelliseen ja paikalliseen vaikuttamistyöhön. Järjestön vaikuttamistyö tapahtuu vuoropuhelussa ja yhteistyössä jäsenyhdistysten kanssa. Vuoropuhelun keskeinen väylä on jäsenyhdistysten aloiteoikeus edustajakokoukselle ja valtuustolle ja hallinnon aloitteisiin antamat vastaukset.

Vaikuttamistyö nojaa järjestön ikääntymispoliittisiin näkemyksiin. Näkemykset ja tavoitteet on kirjattu järjestön ohjelmiin ja asiakirjoihin. Perustana on ikääntymispoliittinen ohjelma *Oikeus arvokkaaseen ikääntymiseen*.

Järjestö on ajanut asiakirjoissaan esittämiään tavoitteita kannanotoilla, lausunnoilla, erilaisilla tilaisuuksilla ja keskusteluilla ja käyttämällä erilaisia sidosryhmäkanavia. Vaikuttamistyössä ja edunvalvonnassa on rakennettu yhteistyötä toisten eläkeläisjärjestöjen kanssa. Valtakunnallisen edunvalvonnan yhteiseksi foorumiksi on vakiintunut Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry.

Yhteistyötä järjestö on rakentanut sosiaali- ja terveysalan järjestöjen sekä erilaisten muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Järjestö on pyrkinyt yksin ja yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa suoriin kontakteihin päättäjiin ja viranomaisiin. Keskeisiä tavoitteita on pidetty esillä omassa tiedottamisessa ja niitä on pyritty nostamaan esiin myös tiedotusvälineissä.

Valtakunnallisessa edunvalvonnassa ovat painottuneet eläkepolitiikka ja eläkeläisten ostovoima. Niiden lisäksi on tähdennetty yhteiskuntapolitiikan rakenteellisia kysymyksiä, eläkeläisten elämän kannalta keskeistä lainsäädäntöä ja eläkeikäisille tärkeitä palveluita.

Järjestö on johdonmukaisesti korostanut pohjoismaisen mallin mukaisen hyvinvointivaltion säilyttämisen ja rakentamisen merkitystä sekä köyhyysongelman voittamisen, hyvinvointipalvelujen kehittämisen ja vanhuspalvelulain säätämisen tärkeyttä. Esillä ovat olleet

painokkaasti myös kansalaisjärjestöjen asema ja toimintaedellytykset yhteiskunnassa.

Kunta- ja aluetasolla ovat edunvalvonnan keskiössä olleet sosiaali- ja terveyspalvelut ja erityisesti vanhustenhuolto. Jäsenyhdistysten toiminnan ohjauksessa on korostettu paikallisen ja alueellisen vaikuttamistyön tärkeyttä ja kuntien vanhusneuvostojen merkitystä. Paikallisyhdistysten valmiuksia osallistua vanhusneuvostojen työhön on lisätty koulutuksen ja ohjauksen avulla.

Järjestö osallistui kevätkaudella Ikäinstituutin koordinoimaan kampanjaan, jossa kerättiin kannatusilmoituksia ulkoiluoikeutta koskevaan kansalaisaloitteeseen. Aloitteessa vaadittiin, että valmisteilla olleeseen asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeuslakiin on kirjattava ympärivuorokautisessa hoidossa oleville lakisääteinen oikeus ulkoiluun. Kampanjan aikana kerättiin 15 904 kannatusilmoitusta, mikä ei riittänyt kansalaisaloitteeseen, mutta asiaa koskeva vetoomus luovutettiin STM:lle 14.8. Lainvalmistelun takkuilun ja eduskunnan työkiireiden vuoksi laki siirtyi jatkovalmisteluun ja vaalien jälkeinen uusi eduskunta saanee lakiesityksen syksyllä 2015. Järjestö osallistuu edelleen lain valmistelun seurantaan ja siihen vaikuttamiseen.

2.1. Vuoden 2014 tavoitteet ja niiden toteutuminen

Järjestön toimintasuunnitelmassa ja muissa asiakirjoissa esitettyjen edunvalvonnan tavoitteiden edistäminen on pitkäjänteistä työtä. Tavoitteiden laajuuden ja yhteiskuntapoliittisen moniulotteisuuden vuoksi niiden toteutuminen ei ole helposti purettavissa vuositason konkreettisiksi tuloksiksi.

Eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen pitkän kamppailun tulos Vanhuspalvelulaki (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista ja sen voimaantulosta) astui voimaan heinäkuun alusta 2013. Lain voimaantulo tapahtui portaittain niin, että viimeisetkin säädökset tulivat voimaan vuoden 2015 alussa. Vuoden 2014 alussa tuli voimaan lainsäädös kunnan vanhusneuvostoista (§ 11) sekä kunnan velvoite laatia suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi (§ 5) ja arvioida iäkkäiden henkilöiden palvelujen riittävyyttä ja laatua (§ 6).

Vanhusneuvostojen lainmukaisina tehtävinä ovat osallistuminen niin lain tarkoittamien suunnitelmien laadintaan kuin niiden toteuttamisen arviointiinkin. Lakisääteiset vanhusneuvostot lisäävät paikallisen vaikuttamistyön tehtäviä ja korostavat sen tärkeyttä. Järjestö on suhtautunut kriittisesti siihen, että vanhusneuvostoja koskevat säädökset siirrettiin kuntalain uudistuksessa tuoreesta vanhuspalvelulaista osaksi kuntalakia. Erityislaissa vanhusneuvoston asema olisi ollut vahvempi ja vanhuspalvelulaissa säädettynä sen luonne ikääntyvän väestön omaa kokemusta ja asiantuntemusta edustavana elimenä olisi korostunut.

Erittäin huolestuttavaa on, että ennen kuin vanhuspalvelulaki ennätti kokonaisuutenaan voimaan, tehtiin siihen valtion raamibudjettiin pohjautuvia muutoksia. Laissa säädetyistä laitoshoitoon pääsemisen perusteista poistettiin säädös, jonka mukaan iäkäs henkilö voidaan ottaa hoidettavaksi laitoshoitoon, ”jos se on iäkkään henkilön arvokkaan elämän … kannalta … perusteltua”. Samalla, lain perusteluissa todettiin, että muuhunkaan ympärivuorokautiseen hoitoon – käytännössä

”Tottakai jokainen mieluiten asuu omassa kodissaan. On kuitenkin tulkintakysymys, kuinka pitkään on mahdollista asua kotona. On väitetty, että suomalainen vanhushoito on laitosvaltaista. Muiden maiden kanssa vertailu on hankalaa, koska EU-maiden välillä on suuria eroja esimerkiksi naisten työssäkäynnissä sekä vanhusten laitoshoidon järjestämisessä.”

”Jossain vaiheessa hauraus ja heikkous tulevat vastaan niin, ettei paras ja tehokkain kuntoutuskaan enää auta vaan ihminen tarvitsee toisen hoitoa ja hoivaa. Tätä biologista tosiseikkaa ei haluta ottaa huomioon. Tuntuu välillä siltä, että ihminen ei saisi kunnolla vanheta. Hänen pitäisi kuolla suoraan maratonilta, mutta vanheta ja heikentyä hän ei saa, vaikka eläisi yli satavuotiaaksi.”

Gerontologian professori
Marja Jylhä, Eläkeläinen
3/2014

SAK:n eläke- ja työura-asioiden päällikkö Kaija Kallinen esitteli järjestönsä tavoitteita eläkeuudistuksessa Eläkeläiset ry:n hallitukselle.

tehostettuun palveluasumiseen – otettavien määrää ei saisi lisätä korvaamaan laitoshoidon väheneviä hoitopaikkoja. Hoidon painopistettä siirrettiin aiempaa velvoittavammin kotihoitoon (14 a §). Lainmuutoksella hallitus tavoittelee 300 miljoonan euron säästöjä vanhusten laitoshoidosta. Järjestö kritisoi lainmuutosta voimakkaasti. Lain muutosta vastustavan kannan esitti myös EETU ry.

Järjestö on yhdessä EETUn kanssa toiminut sen puolesta, että uusien vanhusneuvostojen asema kunnallisessa päätöksenteossa vahvistuisi ja niistä muodostuisi ikääntyneen väestön myötämäärämisen välineitä vanhusväestön palveluihin ja elämänehtoihin liittyvässä päätöksenteossa. Tavoitteen tueksi käynnistetty EETUn Aktiivinen ja hyvinvoiva ikäihminen -hanke (2013-2015) toteutti Sitran rahoituksella seminaarikiertueen 13 paikkakunnalla. Seminaarien otsikko oli Vahvat vanhusneuvostot. Alueellisiin seminaareihin osallistui yhteensä 1 280 henkeä.

Ikäihmisten palveluissa on edelleen suuria puutteita. Erot kuntien kesken ovat suuret. Joissakin kunnissa palvelut ovat kohtuulliset, toisissa lähes surkeat. Kuntien vaikea taloudellinen tilanne on johtanut siihen, että palveluja on useissa kunnissa ryhdytty entisestään supistamaan. Erityisen nopeita toimenpiteitä kaivataan omais- ja läheishoitajien aseman parantamiseen. Omaishoidon taloudellisen tuen ja omaishoitajille suunnattujen palvelujen heikkouksista kärsivät erityisesti pienituloiset eläkeläiset ja heidän omaisensa.

Eläkepolitiikan odotetuin ratkaisu oli 26. syyskuuta allekirjoitettu työmarkkinajärjestöjen sopimus vuoden 2017 työeläkelakiuudistuksesta. Sopimus paaluttaa uusien työeläkelakien keskeisen sisällön ja käytännössä ohjaa työeläkelakien lainvalmistelutyötä. Lainvalmistelu käynnistyi sopimuksen hyväksymisen jälkeen ja valmistelusta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. Valmistelu tapahtuu kolmikannassa.

Eläkesopimus poikkeaa järjestön valtuuston asettamista tavoitteista, jotka hyväksyttiin valtuuston toukokuussa 2014 hyväksymässä kannanotossa *Eläkeratkaisu - vuosikymmenen tärkein sosiaalipoliittinen päätös*.

Sopimuksen suurin pettymys on joustavan eläkeiän alarajan asteittainen nostaminen 63 ikävuodesta 65 vuoteen. Järjestön sopimusta kohtaan osoittama kritiikki on erityisesti kohdistunut siihen, että siinä ei oteta riittävästi huomioon ihmisten työ- ja elinhistorian, elämäntilanteen ja ikääntymisen yksilöllisiä eroja. Uusi 63 vuotta täyttäneille tarkoitettu työuraeläke ja osa-aikaeläkkeen korvaava 61 vuotta, myöhemmin 62 vuotta täyttäneitä koskeva osittainen varhennettu vanhuuseläke eivät poista vanhuuseläkkeen alaikärajan noston ai-

heuttamia ongelmia. Työuraeläkkeelle pääsemisen perusteetkin ovat vielä määrittelemättä. Ikääntyneiden vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien työntekijöiden asemaa vaikeuttavat eläkeratkaisun lisäksi työttömyysturvan heikennykset ja vaatimukset työttömyysturvan lisäpäivien poistamisesta eli niin sanotun työttömyysputken tukkimisesta.

Eläkesopimuksen paras anti on, että sopimusosapuolten kesken on nyt yhteinen näkemys työeläkejärjestelmän rahoituksesta ja työeläkemaksun tasosta vuosiksi eteenpäin. Samalla on sovittu aikataulu ja menettelytavat, miten rahoituksesta myöhemmin keskustellaan. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa siitä, että rahoituslaskelmien pitävyys riippuu ratkaisevasti työllisyystilanteen paranemisesta. Aktiivinen työllisyyspolitiikka on pitkällä tähtäimellä myös kestävintä eläkepolitiikkaa.

Järjestö jatkaa uusien eläkelakien valmistelun seurantaa ja pyrkii vaikuttamaan niiden sisältöön. Järjestön mielestä lakiluonnokset olisi pitänyt lähettää alkuperäisen aikataulun mukaan lausunnolle jo ennen eduskuntavaaleja. Vaalien jälkeisen eduskunnan on määrä säätää uudet eläkelait voimaan vuoden 2017 alusta.

Eläkkeellesiirtymisikä nousi vuonna 2014 merkittävästi. 25-vuotiaiden suomalaisten eläkkeelle siirtymisiän odote nousi 61,2 vuoteen. Edellisenä vuonna odote oli 60,9 vuotta. Eläkkeelle siirtymisen myöhentymiseen vaikutti eniten työkyvyttömyyseläkkeiden määrän lasku. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä laski vuodesta 2013 kahdeksan prosenttia. Vuodesta 2008 se on laskenut neljänneksen. Määrä alitti nyt ensimmäisen kerran 2000-luvulla 20 000 henkeä.

Maan hallitus ajoi raamibudjetin pohjalta läpi poikkeuksellisen eläke- ja sosiaalietuuksien indeksien leikkauksen. Eläkkeiden lakiin perustuva indeksikorotus toteutettiin vuoden 2015 alussa vain 0,4 prosenttiyksikön suuruisena, kun sen olisi kuulunut olla 1,3 prosenttia. Hallitus pehmensi leikkausta pienellä verohuojennuksella. Sen ulkopuolelle jäivät kuitenkin kaikki alle 920 euron ja yli 2 200 euron kuukausieläkettä saavat. Järjestö protestoi yhdessä EETUn kanssa toteutettua leikkausta. Leikkaus oli kohtuuton ja se kyseenalaistaa eläkejärjestelmän luotettavuuden. Samalla indeksileikkauksen suorat säästövaikutukset valtiontalouteen olivat hyvin vähäiset, koska työeläkkeiden indeksikorotuksen leikkauksen taloudellinen hyöty – noin 250 miljoonaa euroa - meni eläkevakuutusyhtiöille.

Eläketulot ovat edelleen verraten matalia vaikka alkavat työeläkkeet ovat yleisesti korkeampia kuin jo maksussa olevat. Eläketaso on nyt hieman yli 50 prosenttia palkasta. Eläkeläisten keskinäiset tuloerot ovat kasvaneet.

Suomessa asuvien omaeläkkeensaajien keskimääräinen kokonaiseläke oli vuoden 2013 lopussa 1 549 euroa kuukaudessa, miehillä 1 760 euroa ja naisilla 1 376 euroa. Kokonaiseläke jäi alle 2 000 euron 80 prosentilla, alle 1 500 euroon 60 prosentilla ja alle 1 000 euroon runsaalla 25 prosentilla kaikista eläkkeensaajista. Vajat kuusi prosenttia eläkeläisistä sai yli 3 000 euron kokonaiseläkettä. Vertailussa on mukana 1 386 000 omaa eläkettä saavaa henkilöä. Työeläkettä heistä sai 1 307 000 ja Kelan eläkkeensaajiin kuului 600 000 henkilöä. Keskimääräiset vanhuuseläkkeet ovat työttömyys- ja työkyvyttömyyseläkkeitä selvästi suurempia.

”Lääketieteen asiantuntijat ovat vakuuttuneita siitä, että ilmastonmuutos vaikuttaa monella tavalla terveyteen ja että erityisen haavoittuvia ovat iäkkäimmät ihmiset. Eivätkä ainoastaan kehitysmaissa vaan myös Euroopassa niin kuin kokemukset kuumista kesistä eurooppalaisissa suurkaupungeissa osoittavat. Erityisen alttiita ongelmille olivat iäkkäimmät, muistisairauksia ja diabetesta sairastavat sekä useita lääkkeitä, varsinkin nesteitä elimistöstä poistavia, käyttävät ikäihmiset.”

”Eläkeläisjärjestöt valvovat eläkeläisväestön etuja. Selkeän kannan ottaminen ilmastonmuutoksen torjuntaan kuuluu ikääntymispoliittisen edunvalvonnan asialistalle.”

Puheenjohtaja Kalevi Kivistö, Eläkeläinen 4/2014

3. YHTEISTYÖ

3.1. EETU ja eläkeläisjärjestöjen yhteistyö

Järjestö on Eläkeliittojen etujärjestö EETU ry:n jäsenjärjestö. EETU toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi. Toiminta keskittyy eläkeläisten valtakunnalliseen edunvalvontaan.

EETUn jäsenjärjestöjä ovat Eläkeläiset ry:n lisäksi Eläkeliitto ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf.

EETUn jäsenjärjestöillä oli vuoden 2014 lopussa henkilöjäseniä yhteensä 294 933 sekä 1 289 paikallis- ja 80 alueyhdistystä. Jäsenjärjestöjen yhdistysverkosto kattaa koko Suomen.

Kierrätysperiaatteen mukaisesti EETUn puheenjohtajajärjestönä toimi kuluneena toimintavuotena Kansallinen senioriliitto ry. Järjestöämme EETUn hallituksessa edustivat puheenjohtaja Kalevi Kivistö ja toiminnanjohtaja Hannu Partanen. Toiminnanjohtaja kuului myös EETUn työvaliokuntaan. Hallitus piti toimintavuoden aikana neljä ja työvaliokunta 13 kokousta.

EETUn sääntömääräisessä kevät- ja syyskokouksessa järjestöä edustivat järjestön puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja hallituksen jäsen Pekka Saarnio. Kokousten yhteydessä järjestettiin seminaarit. Vaikuttamistyön avuksi EETUlla on hallituksen nimeämä neuvottelukunta. Järjestön esityksestä neuvottelukuntaan kuului Outi Ojala. Järjestömme taloussihteeri Anitta Koski toimi EETUn toisena toiminnantarkastajana.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETUn Vahvat vanhusneuvostot -seminaarien sarja käynnistyi tammikuussa 2014 Turusta. Pekka Paatero ja Ulla Vierimaa kumppaneineen pohtivat ikääntyneiden palveluiden sekä sähköisten apuvälineiden kehittämistä.

Toimintavuosi oli vilkas edunvalvonnallisesti ja toiminnallisesti. EETUn edustajat neuvottelivat kaikkien keskeisten sidosryhmien kanssa: palkansaajajärjestöt (SAK, AKAVA, STTK), europarlamentaarikot, Eduskunta, Kela ja Tela. Lisäksi yhdistyksen edustajat tapasivat muun muassa sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikon.

Eduskuntaryhmien tapaamisessa syyskuussa luovutettiin ryhmien edustajille valtion talousarvioesitystä 2015 koskeva EETUn kannanotto. Kannanotossa nostettiin esille viisi aihetta: eläkeläisten toimeentulon turvaaminen, yle-veron poistaminen pienituloisimmilta, lähipalvelut kaikkien saataville, raha-automaattiyhdistyksen tuotto sosiaali- ja terveys¬järjestöille ja kuntalain uudistaminen.

EETU antoi lausunnot seuraavista asioista:

1. Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yleisestä asumistuesta ja laiksi eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta 23.1.
2. Uuden kalastuslain hallituksen esitysluonnos 23.1.
3. Lääkekorvausjärjestelmän uusiminen 25.3.
4. Eläkkeensaajan asumistukilain muuttaminen 14.5.
5. Sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttaminen 17.6.
6. Kuntalain hallituksen esitysluonnos 25.8.
7. Työeläkeyhtiöistä annetun lain muuttaminen 2.10.
8. Vanhuspalvelulain muuttaminen (palvelurakenteen muutos) 6.10.
9. SOTE-järjestämislain hallituksen esityksen luonnos 14.10.
10. Rahankeräyslain uudistaminen 27.11.

EETU antoi kannanotot seuraavista asioista:

1. Kehysbudjettikannanotto 26.2.
2. EU-vaalien kärkitavoitteet 26.2.
3. Sote-kannanotto parlamentaariselle ohjausryhmälle 15.5.
4. Kevätkokouksen kannanotto eläkeindeksin leikkaamisesta 23.5.
5. Valtion vuoden 2015 budjettiesitys 9.9.
6. Vanhuspalvelulain muuttamisesta sosiaali- ja terveysvaliokun nan jäsenille ja varajäsenille 19.1

EETUn yhteistyöhanke Aktiivinen ja hyvinvoiva ikäihminen (2013-2015) on osa Sitran aktiivinen kansalainen – kaiken ikäisenä -avainaluetta. Käytännön työstä vastasi Sitran rahoituksella hankkeeseen palkattu määräaikainen projektipäällikkö Jari Latvalahti. Keskeinen osa hanketyötä oli toimintavuoden aikana järjestetyt Vahvat vanhusneuvostot -seminaarikiertue, joka tavoitti 1 300 osallistujaa 13:lla eri paikkakunnalla. Järjestömme jäsenyhdistysten edustajat osallistuivat aktiivisesti kiertueen tapahtumiin. Yhteistyöhanke päättyy 31.3.2015. EETUn yhteistyö Sitran kanssa jatkuu uuden hankkeen myötä vuoden 2015 alusta.

Työeläkevakuuttajat TELA järjesti EETU-PIOn jäsenjärjestöjen henkilöstön työeläke¬koulutuksen 10.1.2014.

Järjestön puheenjohtaja Kalevi Kivistö edusti EETUa Kelan neu-

Työväen Urheiluliiton liittojuhla Lakeuden Kisat järjestettiin Seinäjoella 6.-8.6. Liittojuhlien yhteydessä pidettiin myös Veteraanien kesäpäivät, jotka käynnistyivät avajaispäivän veteraanijuhlassa. Juhlayleisöä kuljetettiin ohjelman juonnoissa ja puheissa läpi TUL:n 95-vuotisen historian. le ja miehille ”Tanssilavalla tavattiin”. Koreografian siihen oli suunnitellut turkulainen Marita Hellberg ja musiikkina soivat Tapio Rautavaaran kappaleet. Ohjelmaan osallistui yli 400 veteraania ympäri Suomen. Eläkeläiset ry:n jäsenistä ohjelmaan osallistui muiden muassa Turun yhdistyksen Säpinät-ryhmä.

”Mahtava, upea ja värikäs kenttäohjelma”, kertoo siihen ryhmänsä kanssa osallistunut Eira Nurmi. Ohjelma onnistui kokonaisuudessaan niin hyvin, että ohjelman laatinut koreografi saa olla tyytyväinen.

Eläkeläiset ry:n puheenjohtaja Kalevi Kivistö esitti veteraanijuhlassa tervehdyksen yhteistyökumppanien Eläkeläiset ry:n ja EKL:n puolesta. Hän kiitti eläkeläisjärjestöjen yhteistyötä TUL:n kanssa runsaaksi ja monipuoliseksi. Yhteistyö on juuri nyt entistäkin ajankohtaisempaa.

Eläkeläinen 4/2014

vottelukunnassa maaliskuun loppuun asti, jolloin nimettiin uusi määräaikainen neuvottelukunta. Kelaan eläkeasioiden asiakasraadin työskentelyyn osallistui järjestön edustajana Mirja Arajärvi.

EETUn edustajana Selkokeskuksen neuvottelukunnan varajäsenenä toimi koulutussihteeri Tiina Rajala ja Ikäihmisten kansallinen liikuntaohjelma/Voimaa vanhuuteen – toiminnan asiantuntijaryhmän varajäsenenä monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö.

Järjestön Eläkeläinen -lehdessä tiedotettiin EETUn toiminnasta. Lehdessä julkaistun järjestöpuheenjohtajan palstan kirjoitukset julkaistiin myös EETUn verkkosivuilla suomen ja ruotsin kielellä.

Järjestö on edistänyt eläkeläisjärjestöjen edunvalvonnan yhteistyötä myös alueellisesti ja paikallisesti. Valtaosa järjestön aluejärjestöistä ja paikallisyhdistyksistä oli mukana erilaisissa eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen muodostamissa alueellisissa ja paikallisissa yhteistyöorganisaatioissa ja osallistui aktiivisesti vanhusneuvostojen työskentelyyn.

Arvio eläkeläisjärjestöjen yhteistyöstä

EETU keskittyy eläkeläisten ja ikäihmisten järjestölähtöisen valtakunnallisen edunvalvonnan ja vaikuttamistyön organisoimiseen. Se on jäsenjärjestöille väline asettaa yhteisiä tavoitteita ja järjestää yhteistä toimintaa näiden tavoitteiden toteuttamiseksi. Sen toiminta osoittaa, että erilaisilta arvopohjilta toimivat ja jäsenkuntaansa toiminnassaan nojaavat eläkeläisjärjestöt kykenevät hyvin pitkäjänteiseen, asialähtöiseen ja tavoitteelliseen yhteistyöhön. Järjestäytynyt yhteistyö moninkertaistaa yksittäisten järjestöjen voiman, lisää merkittävästi eläkeläisjärjestöjen painoarvoa yhteiskunnassa ja edesauttaa yhteisten tavoitteiden eteenpäin viemistä.

EETUlla on nykyisin tärkeä ja jo vakiintunut asema, kun valtionhallinnosta ja muilta tahoilta haetaan keskusteluyhteyttä eläkeläisiin ja heidän järjestöihinsä. EETU toimii lausunnon antajana ja mielipiteen ilmaisijana niin valtionhallinnon eri tasoilla kuin muidenkin merkittävien eläke- ja ikääntymispolitiikan vaikuttajien keskuudessa. EETUlla on toimivat sidosryhmäyhteydet ja se toimii useissa eläke- ja ikääntymispolitiikan kannalta merkittävissä verkostoissa.

EETU nojaa toiminnassaan suoraan jäsenjärjestöjensä resursseihin. Erityisen haastavaa on järjestöjen kiertoperiaatteella hoidettava puheenjohtajuus kaikkine yhteydenpito-, valmistelu-, toimeenpano- ja tiedotustehtävineen. Käytännön työstä vastaa jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva työvaliokunta ja heidän keskinäinen yhteydenpitonsa on lähes päivittäistä. EETUn asiat ovat vakiintuneet järjestön hallituksen esityslistalle omaksi asiaryhmäkseen.

Järjestö näkee oman aktiivisen ja aloitteellisen roolinsa EETUssa tärkeänä ja arvostaa EETUn toimintaa. Yhteistyö EETUssa on luontevaa. Toiminnan sujuvuutta ja koko ajan lisääntyviin haasteisiin vastaamista vaikeuttaa toiminnallisten resurssien vähyys.

Kaamoksen kaatajat olivat tyytyväisiä kokemaansa.

”En ole pitkään aikaan ollut yhteisllä reissuilla. Nytkin epäröin lähtemistä. Onneksi yhdistyksen matkavastaava miltei pakotti minut mukaan. Siitä iso kiitos hänelle, täällä on ollut todella mukavaa”, sanoi Salme Tervonen Kajaanista.

Pentti Huttunen Iisalmesta osallistui digipajaan.

”Ehdottomasti kannatti tulla”.

Samaa mieltä oli iisalmelainen Jorma Sivonen, joka niin ikään prehtyi kuvaamiseen, kuvankäsitteyyn ja taittamiseen.

”Hyvä tapahtuma. Aikaa on jäänyt muuhunkin kuin pajatyöskentelyyn. Neljänä iltana olen tanssinut itseni uuvuksiin. Kyllä ovat jalat saaneet kyytiä”.

Eläkeläinen 1/2014

Pohjoismaisten eläkeläisjärjestöjen yhteistyötoimikunta NSK kokoontui lokakuussa Eläkeläiset ry:n isännöimään seminaariin ja kokoukseensa Espoon Hanasaareen. NSK:n puheenjohtaja Curt Persson (seisomassa) johdatteli seminaaria päivän teemaan.

Eläkeläisjärjestöjen keskinäisen yhteistyön voimana ovat kunkin järjestön omat organisaatiot, paikallis- ja alueyhdistysten maan kattavat verkostot ja niissä tapahtuva eläkeläisten omaehtoinen toiminta.

3.2. Sosiaali- ja terveysjärjestöt ja muu yhteistyö

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö, joka kokoaa yhteen yli 180 sosiaali- ja terveysalan järjestöä sekä useita kymmeniä muita yhteistyöjäsentahoja.

Järjestö on SOSTE:n jäsen. Toiminnanjohtaja on SOSTE:n hallituksen jäsen ja osallistuu myös SOSTE:n vanhusverkoston toimintaan. Hän on yhtenä SOSTE:n edustajana Työ ja elinkeinoministeriön hankintalainsäädännön kokonaisuudistuksen ohjausryhmässä ja osallistuu SOSTE – hankintalakiuudistuksen taustaryhmän työskentelyyn. Järjestön koulutussihteeri osallistuu SOSTE:n koulutus- ja järjestösihteeri järjestöpäälliköiden verkostoon.

Järjestö on Raha-automaattiyhdistyksen jäsen. Järjestön toiminnanjohtaja on yksi seitsemästä RAY:n kokouksen valitsemasta järjestöjen edustajasta RAY:n hallituksessa. Järjestö on osallistunut RAY:n sääntömääräisiin kokouksiin.

Järjestö toimii Vanhustyön keskusliitto ry:ssä yhteistyössä liiton muiden valtakunnallisten jäsenyhteisöjen kanssa. Järjestön toiminnanjohtaja on liiton valtuuston jäsen.

Järjestö on Solaris-lomat ry:n ja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n jäsenjärjestö. Toiminnanjohtaja on Solariksen valtuuston varapuheenjohtaja ja järjestösihteeri valtuuston varajäsen. Järjestösihteeri on EHYT ry:n valtuuston varsinainen ja koulutussihteeri varajäsen.

Järjestön edustajat ovat osallistuneet valikoiden RAY:n, SOSTE:n ja muiden sote-alan toimijoiden järjestämiin tapahtumiin, koulutustilaisuuksiin ja verkostoihin. Järjestön kolme edustajaa olivat mukana 8.-9.10. SOSTE:n valtakunnallisella risteilyllä.

Järjestön edustajana sosiaali- ja terveysministeriön Vanhus- ja eläkeasioiden neuvottelukunnassa on toiminnanjohtaja ja hänen varahenkilönään järjestön varapuheenjohtaja Irmeli Mandell.

Toiminnanjohtaja oli TELA:n eläkkeensaajien yhteistyöryhmän jäsen. Hän oli myös Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan (Somla) jäsen.

Koulutus- ja kulttuuritoiminnassa järjestö teki yhteistyötä Kansan Sivistystyön Liiton ja KSL-opintokeskuksen kanssa. Järjestön koulutussihteeri on KSL:n hallituksen jäsen. Järjestö jatkoi perinteistä yhteistyötä

Kansan Arkiston kanssa.

Työväen Urheiluliitto TUL:lla, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL:llä ja Eläkeläiset ry:llä on keskinäinen sopimus järjestöjen välisestä yhteistyöstä. Tavoitteena on toimia ikääntyneiden tasa-arvoisten liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksien puolesta. Yhteistyöllä tuetaan sekä järjestöjen oman että yhteisen toiminnan toteuttamista. Tarkoituksena on myös välttää päällekkäisyyksiä valtakunnallisissa tapahtumissa, sillä TUL:ssa toimii molempien eläkeläisjärjestöjen jäseniä.

Järjestömme puheenjohtaja Kalevi Kivistö käytti eläkeläisjärjestöjen puheenvuoron 6.6. Seinäjoella TUL:n liittojuhlan yhteydessä pidetyssä veteraanitapaamisessa.

Järjestö tekee yhteistyötä useiden ammattijärjestöjen veteraanijaostojen kanssa.

Järjestö harjoitti erimuotoista yhteydenpitoa muihin kansalaisjärjestöihin, poliittisiin päättäjiin, viranomaisiin ja muihin sidosryhmiin.

Arvio muusta yhteistyöstä

Järjestö on eläkeläisten ja ikäihmisten kansalaisjärjestö ja se on osa aktiivista ja moniarvoista kansalaisyhteiskuntaa ja määrittyy osaksi laajaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen joukkoa. Järjestön vaikuttamistyön ja edunvalvonnan kannalta on perusteltua, että se toimii aktiivisesti näiden järjestöjen muodostamissa virallisissa ja epävirallisissa yhteisöissä sekä erilaisissa verkostoissa. Näin järjestö voi saada ja osaltaan myös jakaa toiminnassa ja sen kehittämisessä tarvittavaa tietoa ja osallistua erilaisiin yhteisiin hankkeisiin. Samalla tehdään järjestöä tunnetuksi ja hankitaan järjestölle arvostusta. Yhteistyö edistää jäsenistön tarpeista nousevia tavoitteita.

Verkostoissa toimiminen on aina vastavuoroista: samalla kun niistä saadaan tietoa, vaikuttamisen areenoita ja muita resursseja joudutaan niihin myös käyttämään oman järjestön resursseja. Resurssien käyttö liittyy erityisesti henkilökunnan työajan ja -panoksen käyttöön. Osallistumiseen liittyvät plussat ja miinukset joudutaan arvioimaan tapauskohtaisesti.

Järjestö arvostaa nykyisten yhteistyökumppaniensa toimintaa ja näkee oman panoksensa yhteistyön toteuttamisessa myönteisenä. Järjestö haluaa olla jatkossakin aloitteellinen ja aktiivinen järjestötoimija ja siihen kuuluu olennaisesti yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Liite 1. Eläkeläiset ry:n jäsenyydet ja edustukset sekä osakkuudet.

3.3. Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö

Pohjoismaisen yhteistyötoimikunnan NSK:n jäsenjärjestöjä ovat: Faglige Seniorer (Tanska), Landsfelag Pensjónista (Färsaaret), Landssamband eldri borgara (Islanti), Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL (Suomi), Pensjonistforbundet (Norja), Eläkeläiset ry (Suomi), Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund (Ruotsi) ja Pensionärernas Riksorganisation PRO (Ruotsi). NSK:n jäsenjärjestöillä on yhteenlaskien noin miljoona jäsentä. NSK on AGE Platform Europen yhteisöjäsen. AGE:lla on kaikkiaan 165 eurooppalaista jäsenjärjestöä. AGE:n tehtävänä on vaikuttaa EU:n päätöksentekoon ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä.

Toimintavuoden aikana Pohjoismainen yhteistyötoimikunta NSK järjesti kaksi kokousta: kevätkokouksen 22.-23.5. Tukholmassa ja syyskokouksen 13.-14.9. Espoossa. Molemmissa kokouksissa kuultiin maaraportit sekä syyskokouksessa lisäksi raportti kunkin maan eläkejärjestelmästä. Lisäksi syyskokouksessa nimettiin NSK:n ehdokkaat AGE Platform Europen hallitukseen ajalle 2014-2017. Nimetyiksi, ja sitten valituiksi, tulivat Curt Persson (Ruotsi, PRO) ja hänen varaedustajakseen Rune Persson (Norja, Pensjonistforbundet). Kokouksiin osallistuivat puheenjohtaja Kalevi Kivistö ja järjestösihteeri Anu Mäki.

Syyskokouksen yhteydessä 14.-15.9. järjestettiin seminaari Hanasaaren kulttuurikeskuksessa. Ensimmäisen seminaaripäivän teemana olivat muistisairaudet. Teemaan tutustuminen käynnistettiin opintokäynnillä espoolaiseen Viherlaakson muistisairaiden asumispalvelukeskukseen. Teemasta alustivat dosentti Anneli Sarvimäki (Ikäinstituutti) ja sairaanhoitaja Helena Ahlérs (Folkhälsan). Alustusten jälkeen kuultiin vielä esimerkki hyvistä käytännöistä Ruotsissa muistisairaiden ja heidän omaistensa kohtaamisessa. Toisen seminaaripäivän teemana oli vanhusneuvostotoiminta. Teemaan johdatteli tutkimuspäällikkö Marianne Pekola-Sjöblom (Kuntaliitto) alustuksellaan kuntalaisten osallistumisja vaikuttamismahdollisuuksista ja vanhusneuvostoista vaikuttamisen välineenä.

Vanhusneuvostojen hyvistä toimintakäytännöistä kuultiin esimerkkejä Tanskasta, Norjasta ja Ruotsista. Seminaariin osallistuivat Kalevi Kivistö, Irmeli Mandell, Tiina Rajala, Tuomas Talvila ja Anu Mäki. Seminaarikokonaisuudesta vastasi Eläkeläiset ry.

NSK:lla oli toimintavuoden aikana edustus AGE Platform Europen hallituksessa ja viidessä sen asiantuntijaryhmässä. Eläkeläiset ry:n nimeämänä asiantuntija oli dosentti Jouko Kajanoja. NSK:n EU-koordinaattori Ewa Hedkvist Petersen toimitti vuoden aikana kuusi uutiskirjettä. Uutiskirjeet ovat käsitelleet mm. EU-vaa-

leja ja ikäsyrjintää.

Kansainvälisen yhteistyön seurantatehtävistä on vastannut järjestösihteeri.

Monikulttuurisuustyön koordinaattori Eva Rönkkö on osallistunut European Newtwork on Intwercultural Elderly caren (ENIEC) toimintaan sen hallituksen jäsenenä. ENIEC:in hallitus kokoontui huhtikuussa Oslossa.

Arvio kansainvälisestä toiminnasta

Pohjoismainen yhteistyö on vakiintunutta ja tarjoaa siihen osallistuville järjestöille mahdollisuuden laaja-alaiseen tiedon ja kokemusten vaihtoon. NSK:n hallituksen kokouksista ja syysseminaarista on toimitettu Eläkeläiset ry:n hallitukselle seikkaperäiset raportit. Lisäksi Eläkeläinen-lehti uutisoi laajasti Suomessa järjestetyn seminaarin.

Pohjoismainen ja EU tason yhteistyö tarjoaa järjestölle mahdollisuuden oman asiantuntemuksensa syventämiseen pohjoismaisessa verkostossa.

Hallituksen jäsen Maija Nurminen (keskellä) sai valtuuston kokouksessa valtuuston puheenjohtajan Marja Leena Makkosen ja järjestön puheenjohtajan Kalevi Kivistön onnittelut keväällä 2014 suoritetusta ylioppilastutkinnosta Oulun aikuislukiossa.

4. JÄRJESTÖN HALLINTO JA TOIMISTO

4.1. Valtuusto

Valtuuston sääntömääräinen kokous pidettiin 26.-27. päivinä toukokuuta Kylpylähotelli Kuntorannassa Varkaudessa. Kokoukseen osallistui 35 valtuuston 38 jäsenestä sekä kahdeksan hallituksen jäsentä ja viisi järjestön työntekijää.

Jäsenyhdistykset valmistautuivat kokoukseen aktiivisesti. 26 jäsenyhdistystä toimitti kokoukselle ennakkoon yhteensä 35 kirjallista aloitetta. Aloitteista kahdeksan käsitteli sosiaali- ja terveyspalveluja, seitsemän eläkepolitiikkaa ja verotusta, seitsemän ikääntymispolitiikkaa ja ikäsyrjintää, kolme kunnallista vaikuttamista ja vanhusneuvostoja, kaksi koulutusta, kaksi liikuntaa ja kulttuuria, kaksi järjestötoimintaa ja neljä järjestön taloutta.

Aloitteita tehneiden yhdistysten määrä (+ 7 kpl) ja aloitteiden määrä (+ 3) lisääntyi valtuuston edellisestä, keväällä 2013 pidetystä kokouksesta.

Valtuutetut käsittelivät hallituksen laatimat aloitevastaukset valiokunnissa ja tarpeelliseksi katsottujen muutosten jälkeen ne hyväksyttiin yksimielisesti varsinaisessa päätöskäsittelyssä. Aloitteiden esityksiä on kirjattu vuoden 2015 toimintasuunnitelman edunvalvonnan tavoitteiksi ja järjestötoiminnan teemoiksi. Lisäksi aloitteissa käsiteltyjä teemoja on viety EETUun ja muiden yhteistyötahojen keskusteluun.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi valtuusto käsitteli ja hyväksyi kannanotot *Eläkeratkaisu – vuosikymmenen tärkein sosiaalipoliittinen päätös* ja *Omaishoitajille tukea – heti*.

Kokouksen lomassa valtuuston ja hallituksen jäsenet työskentelivät neljässä työryhmässä. Ryhmätyöt pohjautuivat tiedotussihteeri Pekka Isakssonin alustuspuheenvuoroon EETUn vuonna 2013 teettämästä Huomisen kynnyksellä -kyselytutkimuksesta. Ryhmätöiden tulokset kirjattiin ohjaamaan tulevan toiminnan kehittämistä.

Arvio valtuustosta

Valtuuston työskentely järjestödemokratian kannalta on ensiarvoisen tärkeää, koska se käyttää edustajakokousten välillä järjestön päätäntävaltaa. Varsinaisten sääntömääräisten asiakirjojen ja ajankohtaisten kysymysten käsittelyn lisäksi valtuuston työ painottuu aina seuraavan vuoden toiminnan tavoitteiden hahmottamiseen aloitevastausten ja suuntaviivakeskustelujen perusteella.

Kokoustyöskentelyssä toimivaksi ja valtuuston jäseniä aktivoivaksi osoittautui valiokunnissa työskentely niin, että jokainen on mukana yhden valiokunnan työskentelyssä. Hyväksi osoittautui myös valtuuston- ja hallituksen seminaarin liittäminen kokouksen yhteyteen ja työskentely työryhmissä.

Valtuusto koostuu niin, että siinä on jäseniä järjestön jokaisen 14 aluejärjestön alueelta ja laajasta joukosta paikallisyhdistyksiä. Alueellisesti laajalla kokoonpanolla vahvistetaan jäsendemokratiaa ja samalla sitoutetaan jäsenkuntaa yhteiseen toimintaan. Samalla kun valtuuston jäsenet tuovat terveisiä omasta yhdistyksestään ja alueeltaan, he myös vievät viestiä yhdessä päätetyistä asioista järjestökenttään. Järjestöohjauksen keskeinen väline yhdistysposti lähetetään jokaiselle valtuuston jäsenelle.

4.2. Hallitus

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana kahdeksan kertaa. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin aktiivisesti. Tarvittaessa henkilökohtaiset varajäsenet osallistuivat kokouksiin varsinaisten sijaan. Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat kokouksiin kutsuttuina. Tilintarkastaja Pasi Puranen vieraili hallituksen kokouksessa yhden kerran. Hallitus vahvisti itselleen kevät- ja syyskauden kokousaikataulun ja työsuunnitelman.

Hallitusta työllistivät eläkeläisten edunvalvontaan liittyvät ajankohtaiset kysymykset ja toiminta EETUssa, valtakunnallisen toiminnan järjestäminen, järjestötoiminnan resursseista ja toiminnan puitteista huolehtiminen sekä toiminnan ja organisaation arvioiminen ja kehittäminen. Järjestön omistaman Kuntorannan ja Kuntoranta Oy:n strategiset kysymykset työllistivät hallitusta pitkin vuotta.

Maaliskuun hallituksen kokoukseen liitettiin seminaari niin, että yhteistä työaikaa oli koko päivä. Tilaisuus pidettiin Helsingissä Hotelli Arthurin tiloissa. Seminaariosiossa SAK:n eläkeasiantuntija Kaija Kallinen alusti Suuresta eläkeremontista. Seminaarissa käynnistettiin järjestön sääntömääräisen vuoden 2015 edustajakokouksen valmistelu. Pohjaksi puheenjohtaja esitteli ikääntymispolitiikan keskeisiä kysymyksiä ja tavoitteita lähivuosille ja toiminnanjohtaja hahmotteli järjestöllisiä tehtäviä vuoteen 2016 asti.

Järjestön puheenjohtaja ja muut keskeiset luottamushenkilöt kiersivät aktiivisesti puhumassa järjestön paikallisissa ja alueellisissa tapahtumissa ja osallistuivat erilaisiin sidosryhmätilaisuuksiin järjestön edustajina. Yksin järjestön puheenjohtaja vieraili ja piti puheenvuoron toimintavuoden aikana 24 jäsenjärjestömme ja yhdeksässä muussa eri puolilla maata järjestetyssä tilaisuudessa. Luottamushenkilöt ovat järjestön tärkeä voimavara.

Arvio hallituksesta

Hallitus järjestön toimeenpanevana ja yleistä toimintaa johtavana elimenä on järjestön keskeinen toimija ja tehtävässään se on ollut aktiivinen.

Hallitustyössä on jo vakiintunut käytäntö, että kokouksen esityslistalle kuuluu arvion tekeminen kaikista merkittävistä järjestön omista tapahtumista. Suoritetiedot ja sisältöarvion käsittävän esittelyn pohjalta käytiin toimintavuoden aikana arviointikeskustelu Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena –aluekierroksesta, valtuuston kokouksesta ja seminaarista, valtuustossa tehdyn koulutuskyselyn tuloksista, Syystärräyksistä, järjestön isännöimästä NSK:n kokouksesta ja seminaarista sekä aluejärjestöjen neuvottelupäivistä.

Valmistellessaan toimintasuunnitelman ja -kertomuksen hallitus tekee yleistä arviointia järjestön toiminnasta ja toiminnallisesta tilasta. Järjestön taloudellisen ja hallinnollisen tilanteen arvioinnin perustana olivat kirjanpidon raportit ja tilintarkastajan valvontatarkastuksen raportit.

Hallitustyöskentelyyn on vakiintunut oman työn arvioiminen toimintavuoden päätteeksi kyselylomakkeella. Yhteenveto oman työn arvioinnista ja hallituksen suorittamat muut arvioinnit kirjattiin hallituksen pöytäkirjoihin.

4.3. Toimisto ja henkilökunta

Järjestön toimitilat sijaitsevat Helsingissä (Mechelininkatu 20 A) järjestön omistamassa osakehuoneistossa. Tiloissa työskentelee kahdeksan vakituista työntekijää. Työntekijöistä yhden palkkaus tulee RAY:n monikulttuuriseen työhön kohdennetusta toiminta-avustuksesta. Toukokuun lopussa päättyi työllistämistuella yhdeksi vuodeksi palkatun osa-aikaisen toimittajan työsuhde. Toimistonhoitajan noin vuoden kestänyt vuorotteluvapaa päättyi helmikuun lopulla.

Järjestön pitkäaikainen tiedotussihteeri Pekka Isaksson jäi syyskuun lopussa vanhuuseläkkeelle. Hänen tilalleen valittu tiedottaja-toimitussihteeri Tuomas Talvila otti toimen vastaan syyskuun alussa.

Henkilökunnan arviointi- ja suunnittelupäivät pidettiin kevättoimintakauden alussa 20.-21. tammikuuta ja syyskauden alussa 13.-14. elokuuta. Elokuussa kokoonnuttiin Solaris-lomien tiloissa Helsingissä, jolloin voitiin jatkaa perinnettä, että tutustumme yhteistyökumppanien toimintaan koko henkilökunnan voimin.

Valtuusto teki myös ryhmätöitä käsitellessään tulevan toiminnan suuntaviivoja. Kuvassa yksi työryhmistä.

Päivillä tehtiin yhteenvetoa ja arviointia menneestä toimintakaudesta. Toimintasuunnitelma konkretisoitiin toimintajakson kattavaksi toimintakalenteriksi. Se toimi työn suunnittelun, ohjauksen ja arvioinnin välineenä.

Konkreettista työn suunnittelua ja arviointia toteutettiin kahdesta kolmen viikon välein pidetyissä henkilökunnan toimistokokouksissa. Toimintalohkojen vastaavat kokoontuvat kahdesta kolmeen kertaa toimintakaudessa arviointi- ja suunnittelukokouksiin yhteisen toiminnan koordinoimiseksi.

Järjestö huolehtii työnantajana henkilökunnan työkyvystä, ammattitaidosta ja työmotivaatiosta muun muassa henkilöstöpolitiikalla, johon sisältyy joustavuus työn järjestelyissä, kattava työterveydenhuolto sekä ammattitaitoa ylläpitävä ja kehittävä koulutus. Työterveydenhuollon työfysioterapeutti teki 21. päivänä marraskuuta ohjauskäynnin järjestön toimistolla.

Koulutussihteerin vuonna 2013 alkanut työnohjauskoulutus jatkui sisältäen neljä lähiopetusjaksoa ja yhteensä 18 päivää. Koulutussihteeri niin ikään osallistui Ikäinstituutin muistikurssille 13.-14.10. Tiedotus-, järjestö- ja koulutussihteeri osallistuivat 10.1. TELA:n EETUn järjestöjen henkilökunnalle järjestämään eläkekoulutukseen. Monikulttuurisuustyön suunnittelija osallistui Ikäinstituutin Liikunta- ja muistisairaudet 27.-28.2. koulutukseen ja 14.9. FolkJam Sampo-tanssipelikoulutukseen.

Arvio toimistosta ja henkilökunnasta

Järjestön monipuolisen toiminnan määrästä ja laajuudesta johtuen toimiston henkilöstö on suuren osan työvuodesta kovassa työpaineessa. Työn haastavuutta lisää toimenkuvien laaja-alaisuus ja jäsenyhdistyksiltä ja sidosryhmiltä tulevat uudet palvelutarpeet. Mikäli järjestön taloudelliset voimavarat riittäisivät, olisi välitön tarve lisätä henkilökuntaa kahdella kokoaikaisella työntekijällä. Lisää voimavaroja tarvittaisiin erityisesti jäsenyhdistysten työn ohjaamiseen ja vahvistamiseen sekä järjestötyön ja varainhankinnan kehittämiseen.

Vakituisen henkilökunnan työsuhteet järjestöön ovat pitkiä ja henkilökunta on jo kohtuullisen ikääntynyttä. Samalla kun tämä on työyhteisön vahvuus, asettaa se myös omia vaatimuksia henkilökunnan työkunnosta huolehtimiselle ja töiden organisoinnille. Kuluvana vuotena yksi työntekijä jäi vanhuuseläkkeelle ja lähivuosina eläketapahtumia tulee lisää. Henkilökunnan uusiutuminen tuo järjestölle mahdollisuuksia arvioida ja tarvittaessa myös järjestää töitä ja niiden painotuksia uudella tavalla.

Järjestön nykyisiin toimitiloihin on muutettu vuonna 1982. Nykystandardeilla arvioiden tilat ovat osittain epätarkoituksenmukaisia ja huonokuntoisia toimistotiloiksi. Vaikka tiloihin onkin vuosien aikana tehty pieniä kunnostuksia, vaatisivat ne jo perusteellista remonttia.

Liite 2. Järjestön hallinto ja järjestön työntekijät.

5. KULTTUURI JA KOULUTUS

5.1. Päätehtävät

Kevätkauden päätehtäviin kuului järjestää kaikkien aluejärjestöjemme toiminta-alueilla Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena -koulutuspäivät. Syyskaudella aloitimme valmistautumisen kesällä 2015 Porissa järjestettävien Kulttuuri- ja retkeilypäivien ohjelmiin. Käynnistimme kävelyliikuntakampanjan Liikkeellä voimaa vuosiin – kävellen kohti Poria, joka sai näkyvän osuuden Porin tapahtuman valmistelussa.

Jäsenistömme yhteisissä Ohjelmatalkoissa saatu sketsi- ja runoaineisto toimitettiin kevätkaudella 2015 julkaistavaksi. Vuoden 2015 alussa voimaan tuleva vapaan sivistystyön laki- ja rahoitusuudistus vei leikkauksineen veronsa kulttuuri- ja koulutustoiminnasta jo koko toimintavuotena 2104.

Musiikkikurssin orkesteri.

5.2. Kulttuuri

Porin Kulttuuri- ja retkeilypäivät

Tieto seuraavasta valtakunnallisesta tapahtumastamme julkistettiin Kuntorannassa pidetyillä ”Syystärräyksillä” 26.8.2014: Kulttuuri- ja retkeilypäivät pidetään Porissa 9.-11.6.2015. Järjestö- ja koulutussihteerimme kävivät tutustumassa Porin tapahtumapaikkoihin. Tarjosimme jäsenistölle mahdollisuuden osallistua Porin esitysohjelmiin ja sitä varten laadimme ilmoittautumislomakkeen ja asiaankuuluvan ohjeistuksen.

Porin ohjelmiin olemme valmistautuneet musiikki-, liikunta- ja kansantanssikursseilla. Jäsenaloitteen perusteella musiikkikoulutusta kehitettiin keskittymällä erityisesti laulajien tarpeisiin. Kuorot ja lauluryhmät pääsevät esittämään pääosaa Porissa. Niitä varten on järjestetty yleisölle avoin katselmuskonsertti. Osallistujat saavat suorituksistaan kirjallisen palautteen tuomaristolta. Siihen on valittu muusikot Sauli Malinen ja Ahti Sepp sekä Nokian Eläkeläiset ry:n jäsen, kuoronjohtaja Antti Vainikainen. Myös tapahtuman avajaiset painottuvat laulumusiikkiin. Yksittäisten kuorojen ja lauluryhmien lisäksi Porissa esiintyy suurkuoro. Kuoro-ohjelmiston harjoittelua varten syyskauden 2014 musiikkikurssilla laadittiin neliääninen harjoituslevy.

Liikuntaohjelmassa on painotettu kesäistä kepeyttä ja kansantanssissa päädyttiin tällä kertaa ohjaajien taidon näytteille panoon: isojen tanssiryhmien sijasta nyt ryhmien ohjaajat saavat esittää taitojansa. Liikuntaohjelmasta vastaa liikuntatieteen maisteri ja monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö, kansantanssista kansantanssinopettaja Sinikka Mäkelä ja koko ohjelmiston kokoajaksi valtuutimme teatterinohjaaja Hilkka Hyttisen. Terveysliikunnan avainohjaaja Raija Puumalainen toimii apuna tapahtuman järjestämisessä. Teatterinohjaaja Aune Lind vetää tapahtumassa runo- ja improvisaatiotyöpajaa.

Porin kulttuuri- ja retkeilypäivät korostaa liikunnan ja erityisesti kävelyn merkitystä ihmisen kunnolle ja terveydelle. Käynnistimme Liikkeellä voimaa vuosiin – kävellen kuntoon -kampanjan, jota varten painatimme kävelypassin, johon kaikki osallistujat voivat merkitä kävelysuorituksensa. Suoritusmerkinnöin täytetyt kävelypassit palautetaan toukokuun alussa vuonna 2015 yhdistykselle, joka toimittaa tarkastetut passit Eläkeläiset ry:n toimistolle. Passinsa palauttaneet osallistuvat arvontoihin, joiden pääpalkintona on osallistuminen Porin kulttuuri- ja retkeilypäiville. Kampanjassa järjestetään myös yhdistysten välisiä kilpailuja. Myös yhdistykset osallistuvat kilpailuun. Kampanjan toiseksi otsikoksi valittiin ”Kävellen kohti Poria”.

Ohjelmatalkoot

Jäsenistö kutsuttiin ohjelmatalkoisiin vuonna 2013 ja niitä jatkettiin vuoden 2014 ajan. Talkoiden tarkoituksena oli tuottaa erilaista aineistoa yhdistysten ja niiden

Kevätkauden 2014 kurssit

Kurssin aihe	Aika	Kesto/pv	Kurssilaisia
Peruskurssi yhdistyksen johtokunnan jäsenille	10.-14.2.	5	14
Peruskurssi yhdistysten taloudenhoitajille	10.-14.2.	5	13
Senioritanssikurssi	12.-15.2.	4	11
Musiikkikurssi	13.-17.2.	5	19
Matkavastaavien peruskurssi	10.-14.3.	5	16
Ohjelmatoiminnan kurssi	13.-17.3.	5	12
Tiedottajakurssi	19.-21.3.	3	8
Teemme yhdessä -tukihenkilökoulutus	2.-4.3.	3	12

Syyskauden 2014 kurssit

Kansantanssin ohjelmistokurssi	1.-4.9.	4	20
Ohjelma- ja esiint. taidon kurssi ”Heittoja”	24.-27.9.	4	8
Aluejärjestöjen neuvottelupäivät	30.9.-3.10.	4	27
Vanhusneuvostojen jäs. opinto- ja neuvott. päivät	3.-6.10.	4	15
Liikuntakurssi	20.-24.10.	5	12
Taloudenhoidon jatkokurssi	30.10.-3.11.	5	9
Yhdistystoiminnan jatkokurssi	30.10.-3.11.	5	10
Musiikkikurssi	13.-17.11.	5	31
Teemme yhdessä -tukihenkilökoulutus	25.-27.11.	3	12

Alueelliset kurssit 2014

Kurssin aihe	Paikka	Aika	Kesto/pv.	Kurssilaisia
Kevätkauden 2014 kurssit				
Eläkeläisyhd. lähidemokratian tukena	16 paikkaa	28.1.-7.3.	16	428
Esiintyminen, vaikuttaminen ja viest.	Sonkajärvi	6.-7.2.	2	17
Kurssi muistikerhojen ohjaajille	Vantaa	14.-24.2.	2	8
Kansantanssikurssi	Vantaa	22.2.	1	50
Liikuntakurssi	Helsinki	4.3.	1	30
Kansantanssikurssi	Kajaani	8.3.	1	19
Kansantanssikurssi	Ykspihlaja	22.3.	1	35
Ohjelmatoiminnan kurssi	Heinola	29.4.	1	21
Liikuntakurssi	Oulu	12.4.	1	19
Liikuntakurssi	Joensuu	5.2.	1	40
Tiedottajakurssi	Alastaro	15.4.	1	29
Kotisivukurssi	Lahti	16.-28.4.	3	8
Syyskauden 2014 kurssit				
Yhdistyksen arkistonhoidon kurssi	Tampere	28.10.	1	38
Onnellinen yhdistys	Rauma	10.10.-20.11.	3	19
Yhdistystoiminnan kehittäminen	Vantaa	13.11.	1	8
Ikääntymispolitiikan opintopäivä	Kiuruvesi	11.11.	1	26
Yhdistystoiminnan kehittäminen	Myllypuro	20.11.	1	26
Yhdistyksen taloushallinnon kurssi	Lahti	22.-23.11.	2	11
Yhdistyksen taloushallinnon kurssi	Eno	29.-30.11.	2	9

Laulajat musiikkikurssilla Kuntorannassa.

ohjelmaryhmien tarpeisiin. Vuoden 2014 loppuun mennessä järjestölle toimitettiin lähes sata tekstiä noin kymmeneltä eri kirjoittajalta. Mukana oli myös kaksi yhdistystä. Suurin osa teksteistä on sketsejä, seuraavaksi eniten ohjelma-aineistoon kertyi runoja. Johanna Rajala toimitti aineiston kevätkaudella 2015 julkaistavaksi.

Kulttuuri tiedotuksessa

Eläkeläinen-lehdessä kerrottiin kattavasti Eläkeläiset ry:n ja sen jäsenistön kulttuuritoiminnasta. Lehdessä julkaistiin kirja-, teatteri- ja taidearvosteluja. Lehden Runopysäkki-palstalla julkaistiin henkilöjäsenten tuottamia runoja, joita palstanpitäjä kommentoi. Näistä kerromme tarkemmin 8. kappaleessa VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN sekä siihen kuuluvassa liitteessä. Eläkeläinen-lehdessä sekä järjestön www-sivuilla uutisoitiin laajasti Porin kulttuuri- ja retkeilypäivistä.

5.3. Kurssit

Kurssit Kuntorannassa

Järjestimme Kuntorannassa 17 kurssia. Kursseille osallistui 249 henkeä. Kurssitukea myönnettiin 19 yhdistykselle, yhteensä 2800 euroa. Kurssituki kattaa puolet kurssilaisen osallistumismaksusta. Syyskauden kansantanssi-, liikunta- ja musiikkikursseilla suunnittelimme ja harjoittelimme Porin kulttuuri- ja retkeilypäivien ohjelmistoa.

Eläkeläiset ry:n alueelliset kurssit 2014

Kevätkauden tärkein alueellinen kurssi oli Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena -koulutuspäivät. Päivien koulutussisältö oli runsas. Siihen kuului ajankohtaisia vanhuspalvelulain toteuttamiseen ja vanhusneuvostojen tehtäviin liittyviä aiheita. Koulutuspäiviä järjestettiin yhteensä 16, kaikkien 14 aluejärjestön alueella. Savossa ja Jokilaaksoissa järjestimme kaksi koulutuspäivää. Järjestön toimitsijat olivat opintopäivien vetäjinä.

Syyskauden kurssiuutuuksia olivat muistikerhojen ohjaajakurssi sekä ohjelma- ja esiintymistaidon kurssi ”Heittoja”. Koulutussihteeri käynnisti syyskaudella vapaaehtoistyön ohjausryhmän, johon osallistui kahdeksan helsinkiläistä yhdistysaktiivia. Työnohjaus oli osa koulutussihteerin työnohjauskoulutusta ja siihen

Tuntipalkkaiset kouluttajat

Granberg, Margit	kasvatustieteen maisteri, koulutussiht.	muistikerhojen ohjaajakurssi
Huhtala Tiina	opintokerhotuottaja	ohjelma- /esiintymistaito
Hyttinen Hilkka	teatteri-ilmaisun ohjaaja	esiintymistaito, ohjelmatoiminta
Kivistö, Kalevi	ministeri, valtiotieteen lis.	edunvalvontakoulutus
Lind, Aune	näyttelijä, ohjaaja	esiintymistaito, ohjelmatoiminta
Luhtaranta, Tapani	pelimanni	kansantanssi
Malinen, Sauli	muusikko	musiikkikoulutus
Martikainen, Jari	muusikko	musiikkikoulutus
Mäenpänen, Heidi	gerontologi	muistikerhojen ohjaajakurssi
Mäkelä, Sinikka	kansantanssin opettaja	kansantanssi
Puumalainen, Raija	kuntoliikunnan avainohjaaja	liikunta
Ruokolainen, Matti	tietotekniikan vertaisohjaaja	tietotekniikka
Ruotsalainen, Merja	muistineuvoja	muistikerhojen ohjaajakurssi
Sepp, Ahti	kuoronjohtaja, musiikkipedagogi	musiikkikoulutus
Sivonen, Tiina	iloliikuttaja-kouluttaja	liikuntakoulutus
Väntänen, Veikko	sosionomi, järjestökouluttaja	kirjoittajakoulutus
Åhlström, Petra	tietotekniikan kouluttaja	tietotekniikka

kuuluvaa harjoittelua. Alueellisia kursseja järjestettiin yhteensä 19. Kursseille osallistui 841 henkeä.

Yhteistyössä Uudenmaan aluejärjestön kanssa toteutettiin pilottikokeilu kaksipäiväisestä aluetoimikunnan koulutuksesta. Tavoitteena oli lisätä aluetoimikunnan jäsenten kiinnostusta aluejärjestöä ja aluetoimikunnan työtä kohtaan, kehittää aluetoimikunnan työtapoja, lisätä jäsenyhdistysten välistä yhteistyötä, tehdä jäsenyhdistysten tarpeet ja odotukset näkyviksi ja tuoda ne aluetoimikunnan asialistalle. Koulutukset suunniteltiin yhteistyössä aluejärjestön työvaliokunnan kanssa ja ne toteutettiin 3.3. ja 15.9. Vantaalla Puistokulmassa. Koulutukseen liittyi välitehtäviä, joista yhteenvedon laati aluejärjestön työvaliokunta. Pilotti tuotti mallin aluetoimikuntien kehittämiskoulutuksesta. Pilotista vastasi järjestösihteeri.

5.4. Kurssien kouluttajat

Eläkeläiset ry:n uusia kouluttajia olivat kuoronjohtaja, musiikkipedagogi Ahti Sepp, gerontologi Heidi Mäenpänen, muistineuvoja Merja Ruotsalainen sekä kasvatustieteen maisteri Margit Granberg. Tuntipalkkaisten kouluttajien lisäksi Eläkeläiset ry:n työntekijät toimivat kurssien opettajina ja vetäjinä ulkopuolisten kouluttajien ohella. Lisäksi he esitelmöivät sosiaali- ja terveysalan järjestöjen järjestämissä seminaareissa ja muissa koulutustilaisuuksissa: koulutussihteeri oli opettamassa Eläkkeensaajien Keskusliiton muistipäivä Käpylässä 17.10. Toiminnanjohtaja oli luennoimassa Nokian kaupungin vanhusneuvostossa 6.5. ja 26.3. EU-tiedotusseminaarissa Oulussa.

5.5. Yhteistyö KSL:n kanssa ja jäsenyhdistysten opintokerhot ja harrastusryhmät

Yhteistyö KSL:n kanssa

Eläkeläiset ry on Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry:n jäsen. Yhdistysten kerhotuki sekä Eläkeläiset ry:n järjestämien kurssien valtionapu haetaan KSL:n opinto-

keskuksen kautta. Eläkeläiset ry on KSL ry:n jäsenjärjestöistä sen suurin koulutuspalvelujen käyttäjä.

Vuonna 2015 toteutettava vapaan sivistystyön rakenne- ja rahoitusuudistus aiheutti ongelmia sekä KSL:lle että Eläkeläiset ry:n koulutustoiminnalle. Uudistukseen sisältyy huomattava opintokeskuksille maksettavan valtionavun leikkaus. KSL ry valmistautui tuleviin leikkauksiin jo vuoden 2014 alusta alkaen pienentämällä kolmella eurolla kurssituntien yksikköhintoja (25:stä 22:een). Kurssituntien korvausjärjestelmään tuli muitakin rajoituksia. KSL tiedotti jäsenjärjestöilleen, että lakimuutoksessa lakkautetaan opintokeskusten opintokerhoille maksettava erillinen tuki kokonaan. Opintokerhojen tukeminen jää siis opintokeskusten poliittisen tahdon ja taloudellisten mahdollisuuksien varaan.

Eläkeläiset ry:n 14 aluejärjestöä laati KSL:lle yhteisen vetoomuksen opintokerhotuen jatkamisesta, johon KSL vastasi suhtautuvansa periaatteessa myönteisesti ja jatkavansa opintokerhojen avustamista mahdollisuuksien antamissa rajoissa.

Eläkeläiset ry osallistui JÄDE-hankkeeseen (Järjestöt lähidemokratian tukena), jota KSL on organisoinut yhdessä muiden opintokeskusten kanssa. Hankkeessa on aiemmin tuotettu neljä videota, jotka käsittelevät ikääntymispolitiikkaa ja paikallista vaikuttamista. Viides video kuvattiin syyskaudella 2014. Se käsittelee ikääntyneiden maahanmuuttajien kotoutumista ja heidän tarpeitaan. Videot on kuvannut KSL:n mediatuottaja Olli Sydänmaa. Videot ovat nähtävissä Eläkeläiset ry:n kotisivuilla.

Eläkeläiset ry on antanut ikääntymispoliittisen asiantuntemuksensa KSL:n kautta JÄDE-hankkeen käyttöön. Järjestö suunnitteli hankkeessa oman mallinsa ”Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena”, jota sovellettiin vuoden 2014 samannimisellä kurssilla.

Eläkeläiset ry:n ja KSL:n välinen yhteistyö oli tiivistä. KSL:ssä tapahtuneiden henkilöstömuutosten vuoksi pidettiin ylimääräinen edustajiston kokous, jossa Eläkeläiset ry otti kantaa opintokerhotuen jatkamisen puolesta. KSL vietti 50-vuotisjuhlaansa 28.10. Toiminnanjohtaja Hannu Partanen piti juhlassa Eläkeläiset ry:n puolesta puheen, jossa hän selvitti koulutustoiminnan merkitystä kansalaisjärjestön kannalta.

Opintokerhojen ja harrastusryhmien toiminta

Eläkeläiset ry:n jäsenyhdistysten opintokerhot kattavat yksinään valtaosan eli 68 % KSL:n kaikista opintokerhoista. KSL:n tilastojen perusteella Eläkeläiset ry:n valtionapuun oikeuttavien kerhotuntien sekä opintokerhojen määrä laski edellisvuoteen verrattuna. Opintokerhojen määrä oli 336. Yhteiskunnallisia, järjestö- ja kulttuuriopintoja harrastettiin melko tasaisesti.

Yhdistysten ilmoitusten mukaan suurin kerhoryhmä ovat voimistelu- ja liikuntakerhot, toiseksi eniten on lauluryhmiä ja orkestereita ja kolmannella sijalla ovat askarteluryhmät. Pienentyneiden resurssien vuoksi

Syystärräysten käsityönäyttelyt olivat näyttäviä. Leena Ranta (vas.) ja Maija Ekorre tekevät koruja lusikanpesistä, juomatölkkien klipseistä ja vanhoista kymmenpennisistä.

Yrjö Kauris (vas.), Pentti Huttunen ja Jorma Ivonen perehtymässä Raimo Vahteran (toinen vasemmalta) opastuksella kuvankäsittelyyn ja lehtisten taittamiseen.

KSL on jo vuosia sitten rajannut liikunta- ja lauluryhmät kerhotuen ulkopuolelle, joten ne toimivat ilman valtionapua eikä KSL tilastoi niiden toimintaa.

Yhdistyksiä on kannustettu käyttämään sekä Eläkeläiset ry:n että KSL:n tuottamia opintoaineistoja. Uutuusaineisto oli Tiina Huhtalan kirjoittama ja KSL:n tuottama *Heittoja – näytelmiä ja sketsejä viideltä vuosikymmeneltä*. Aineiston käyttöön opastettiin samannimisellä ohjelmatoiminnan kurssilla, joka järjestettiin syyskaudella Kuntorannassa.

Koulutus- ja kulttuuritoiminnan arviointi

Koulutus kuuluu järjestön perustehtäviin. Sen tavoitteena on tukea jäsenten yhteiskunnallista osallistumista sekä omaehtoista kulttuurin ja liikunnan harrastamista.

Koulutuksen järjestäminen on kallista. KSL opintokeskuksen myöntämä kurssituntikorvaus oli vuoden 2014 alusta lukien kolme euroa entistä matalampi. Kursseista saatava valtionapu kattaa korkeintaan puolet kurssien todellisista kustannuksista, todellisuudessa sillä on monen kurssin osalta paljon pienempi osuus.

Majoitus- ja matkakulut ovat usein esteenä eläkeläisten ja vähävaraisten yhdistysten kurssiosallistumiselle ja suunniteltuja kursseja joudutaan peruuttamaan liian pienen osallistujamäärän vuoksi. Syyskaudella 2014 järjestetty ”Syystärräykset” tapahtuma on saattanut osaltaan vaikuttaa kurssien osallistujamäärää pienentävästi.

Kurssien arviointia varten kurssien päätteeksi käydään palautekeskustelu ja osallistujilta kerätään kirjallinen arvio. Kurssien kehittämiseksi arviointikeskustelu käydään myös kurssien vetäjien kanssa. Kurssilaisilta saadun palautteen perusteella koulutus lisää osallistujien oman kokemuksen mukaan heidän kiinnostustaan toimintaan ja parantaa heidän itseluottamustaan yhdistyksen toimihenkilöinä ja harrasteryhmien vetäjinä.

”Eläkeläiset ry:n perinteinen musiikkikurssi järjestettiin 13.-17.2.2014 Kuntorannassa. Opettajina toimivat Sauli Malinen ja Jari Martikainen. Kurssille oli saapunut eri puolilta Suomea 19 oppilasta.

Mielestäni kurssi onnistui erinomaisesti. Eihän se olisi voinutkaan epäonnistua, koska paikalla oli ammattitaitoisisa opettajia ja musiikista innostuneita kurssilaisia.

Kuulin kuinka kurssilaiset kiittelivät opiskeltavaa runsasta ja monipuolista biisivalikoimaan. Itse olen samaa mieltä. Luulen, että näitä lauluja lauletaan ja soitetaan kotiyhdistyksissä vielä tämän kevään aikana.

Kurssilla oli soittajia ja laulajia, jotka olivat eri osaamisen tasolla, oli hyvinkin edistyneitä, mutta myöskin vähemmän edistyneitä. Itse koin nämä tasoerot vain rikkautena. Kannustavassa ilmapiirissä oli hauska laulaa ja soittaa pelkäämättä epäonnistumisia. Oli helposti havaittavissa, että ”fiilis” oli hyvä.

Oli myös erikoista, että lyhyen kurssin aikana syntyi ystävyyden ja yhteenkuuluvuuden ilmapiiri.

Loppulauluna laulettiin vanha venäläinen laulu Erotessa, jossa lauletaan:’Nyt lähtöä kellot soittaa, nyt jäähyväishetkemme koittaa, on vaikea kyynel voittaa... Taisipa olla monilla kyynel silmäkulmassa.”

Timo Typpö, Etelä-Espoon Eläkeläiset, Eläkeläinen 2/2014

6. KEHITTÄMISHANKKEET

Eläkeläiset ry:n oman hanketoiminnan ja yhteistyöhankkeiden tavoitteena on nivoutua osaksi järjestön perustehtäviä, joita ovat eläkeläisten yhdessäolon, omaehtoinen vaikuttamistoiminnan ja harrastamisen organisoiminen sekä ikäihmisten kunto- ja terveysliikunnan edellytysten luominen ja vahvistaminen sekä järjestön ikääntymispoliittisen osaamisen syventäminen. Lisäksi hanketoiminnan tavoitteena on järjestön yhteistyöverkostojen laajentaminen.

6.1. Terveyttä edistävän liikunnan hanke Liikumme yhdessä 2013-2014

Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella to teutetun Liikumme yhdessä -hankkeen tavoite oli tukea ikääntyneiden maahanmuuttajien ja suomalaisten – erityisesti vähän liikkuvien - ikäihmisten liikuntaharrastusta. Hanke oli jatkoa vuosina 2011-2012 toteutetulle Terveyttä edistävää liikuntahanketta. Uudella avustuksella tuettiin ikäihmisten terveysliikuntaan osallistumista, järjestettiin tapahtumia ja liikunnallisia leirejä.

Jatkohankkeen tavoitteiden keskiössä oli uusien vertaisohjaajien kouluttaminen ja monikulttuuriseen liikuntaohjaukseen sekä yhdistysten liikuntatoimintaan sopivan materiaalin tuottaminen. Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa tehtiin yhteistyötä Ikäinstituutin koordinoiman Voimaa vanhuuteen ja Liikkeellä voimaa vuosiin -ohjelmien kanssa. Toimintavuonna jätettiin rahoittajalle uusi hakemus erityisavustuksen saamiseksi hankkeelle vuosille 2015 - 2016.

Iloa yhdessä liikkuen -tapahtuma Jyväskylässä

Järjestimme toista kertaa iäkkäiden monikulttuurisen Iloa yhdessä liikkuen -liikuntapäivän. Tapahtuma sai alkunsa Turussa ja kiertää vuosittain eri kaupunkeja. Päivän aikana sai kokeilla suomalaista ulkoliikuntaa, kuten sauvakävelyä, sekä etnisten yhdistysten tanssityöpajoja, istumalentopalloa, tasapainoharjoittelua, kotikuntosalia ja tarkkuuspelejä. Monelle ikämaahanmuuttajalle sauvakävely, tasapainoharjoittelu ja liikkumisen apuvälineiden käyttö oli uutta.

Liikuntatapahtuman järjestimme yhteistyövoimin. Työryhmään kuuluivat Jyväskylän kaupungin liikuntapalvelut, vanhus- ja vammaispalvelu sekä kuntoutus- ja terapiapalvelu, SPR:n Jyväskylän osasto, TUL:n Keski-Suomen piiri, Jyväskylän voimistelijat ja Jyväskylän Eläkeläiset ry. Etnisistä yhdistyksistä olivat mukana Monikko ry ja Keski-Suomen Afrikka yhdistys ry. Liikuntatapahtumaan osallistui 250 henkeä, joista maahanmuuttajia oli lähemmäs 100. Päivään osallistui ryhmä monikulttuurisia ikäihmisiä Tampereelta ja Kuopiosta. Toimintavuonna aloitettiin neuvottelut Tampereen liikuntapalveluiden kanssa vastaavan tapahtuman järjestämiseksi vuonna 2014.

Koulutukset ja liikuntamateriaali

Toimintavuonna järjestimme aluekoulutuksia Oulussa, Joensuussa ja Helsingissä. Helsingin aluekoulutukseen kutsuttiin kaksi osallistujaa Uudenmaan ja Helsingin paikallisyhdistyksistä. Uusia ideoita liikuntakerhoihin haettiin Vammaisurheiluliiton Iloliikuttaja -kouluttajalta. Osallistujia oli yhteensä 30 henkeä. Tämä oli uusi

Aamuvoimistelua Kaamoksen kaatajaisissa.

toimintatapa, jolla kokeiltiin uusien vertaisohjaajien rekrytoimista Eläkeläiset ry:n liikuntatoimintaan.

Liikuntaryhmien ohjaajia Etelä-Espoon, Kallio-Vallilan, Kontulan ja Tampereen Eläkeläiset ry:stä osallistui TUL:n järjestämään esiintymisryhmien koreografiakurssille urheiluopisto Varalassa Tampereella. Sille taidolle olemme huomanneet kehittämisen tarvetta veteraanien kulttuurikilpailujen yhteydessä.

Iäkkäiden maahanmuuttajien vertaisohjaajien kouluttamisessa tehtiin yhteistyötä urheiluopisto Kisakeskuksen kanssa, jossa toimintavuoden keväällä loppui vertaisohjaajakoulutus. Koulutukseen osallistujien kanssa ideoimme helsinkiläisille ikääntyneille liikuntapäivän. Tapahtuman järjestämistä koordinoi Eläkeläiset ry, tilat tarjosi Helsingin kaupungin Myllypuron palvelutalo ja tapahtumapisteistä vastasivat Kisakeskuksen koulutetut ohjaajat yhdessä Myllypuron palvelutalon fysioterapeuttien kanssa. Maahanmuuttajataustaisten ohjaajien tukena ulkoliikuntapisteissä oli Kontulan Eläkeläiset ry:n vapaaehtoisia.

Toimintavuoden lopussa järjestimme monikulttuurisen liikuntaleirin urheiluopisto Kisakeskuksessa. Leirille osallistui Etelä-Espoon ja Karjaan-Pohjan Eläkeläiset ry:n jäsenien lisäksi persian-, venäjän- ja somaliankielisiä ikäihmisiä. Ulkoliikunnan ja tasapainoharjoittelun ohella kuvasimme kuminauhalla tehtäviä voimaharjoituksia. Aineistoista työstetään jatkossa liikepankki yhdistysten liikuntaohjaajien käyttöön.

Tietoa ja kokemuksia yhteistyökumppaneille

Ikäinstituutti järjesti iäkkäiden liikunnan edistämisen valtakunnallisen ohjelman alueellisia seminaareja. Järjestömme työntekijöitä ja paikallisyhdistysten jäseniä osallistui alueseminaareihin Tampereella, Turussa, Oulussa, Joensuussa ja Vantaalla. Alueseminaareissa solmittiin kontakteja oman kunnan liikuntapalveluihin ja verkostuttiin muiden liikuntatoimijoiden kanssa. Seminaarien työpajoissa tuotiin esille myös Suomeen muuttaneiden ikäihmisten liikuntatarpeita.

Osallistuimme Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivoja arvioivaan ja valmistelevaan työryhmään, jossa etsittiin keinoja liikunnan yhdenvertaiseen harrastamiseen sekä osallistumisen esteiden purkamiseen. Tilaisuuksissa tuotiin esille ikäihmisten liikuntaa kansalaisjärjestön näkökulmasta.

Monikulttuurisen toiminnan suunnittelija vieraili pääkaupunkiseudun etnisten yhdistysten ja yhteistyökumppaneiden ryhmissä ja kertoi hyvinvoinnin edistämisestä liikunnan avulla. Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijoille järjestimme vertaistoimintaseminaarin yhteydessä työpajan Kohtaamisia liikunnan avulla. Opiskelijoiden kanssa keskusteltiin liikunnan huomioonottamisen tarpeesta maahanmuuttajatyössä.

Suomi isännöi kesäkuussa 2014 kansainvälistä naisten tasa-arvoa liikunnassa edistävää konferenssia (IWG –The International Working Group on Women and Sport). IWG konferenssissa esitettiin

”Suomessa on nuoria ja vanhuksia, jotka voivat paremmin kuin koskaan aikaisemmin, sama koskee myös eläkeläisiä. Ikävä kyllä meillä on myös vanhuksia, joiden tarinoista ja hyvinvoinnista kukaan ei ole kiinnostunut. Yksinäisyys kaikissa ikäluokissa on yhteiskuntamme suurimpia ongelmia.”

Irja Askola karsastaa myös ajassamme vallitsevaa yksilön ihannointia tyyliin ”jos et pärjää, se on oma vikasi”.

”Tämä ei ole suomalaista genreä, muistiperimämme kertoo aivan muusta, yhteisöllisestä välittämisestä. Suomeen on rantautunut ikävän yksiniittinen ihmiskuva, jonka mukaan meidän pitäisi olla nopeita, älykkäitä, hyväkuntoisia ja hyvän näköisiä tullaksemme hyväksytyksi.”

”Yhteiskunnan voiman pitäisi heidän sijaansa erityisesti kohdistua sellaisiinkin ihmisiin, jotka eivät näitä normeja täytä. Myös heillä on osaamisensa ja tarinansa annettavanaan. Tärkeää olisi, että emme vertaisi itseämme toisiin, vaan löytäisimme oman olemisentapamme. ”

Helsingin piispan Irja Askolan haastattelu, Eläkeläinen 7/2014

Kaamoksen kaatajaisissa tutustuttiin boccia-peliin Varkauden Eläkeläisten boccian harrastajien opastuksella.

kooste Eläkeläiset ry:n ikääntyneiden monikulttuurisesta liikuntatoiminnasta.

Viestintä

Eläkeläinen-lehdessä julkaistiin ikäihmisten liikunnasta artikkeleita ja uutisoitiin liikuntatapahtumista ja koulutuksista. Jyväskylän liikuntapäivästä Iloa yhdessä liikkuen kirjoitettiin kolmessa paikallislehdessä ja haastatteluja annettiin YLE:n ja paikallisradion uutisiin. Tapahtuman kuvakoostetta näytettiin YLE:n alue- ja viikonloppu-uutisissa.

Paikallisyhdistysten liikuntaryhmien tueksi ladattiin Eläkeläiset ry:n www-sivujen aineistopankkiin uusien esiintymisohjelmien harjoitteluvideoita. Www-sivujen seurantatilastojen mukaan aineistopankkia on käytetty aktiivisesti.

Arvio Liikumme yhdessä -toimintavuodesta

Jatkohanke käynnisti ikääntyneiden monikulttuuristen liikuntatapahtumien sarjan. Turun ja Jyväskylän tapahtumat loivat toimintamallin ja kiinnostusta järjestää vastaavia päiviä muissakin kaupungeissa. Toimintamalli tukee yhteyksien rakentamista Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistysten, maahanmuuttajatyötä tekevien ja paikallisten liikuntapalveluiden välillä.

Järjestön omien liikuntaryhmien vertaisohjaajien tukeminen ja uusien ohjaajien kouluttaminen osoittautuu varsin hitaasti toteutettavaksi tavoitteeksi. Yhdistyksissä on selkeä tarve omille liikuntaryhmille, joissa uskaltavat liikkua heikommassa kunnossa olevat ikäihmiset. Säännöllinen liikuntaryhmä edellyttää sitoutumista. Alueellisissa koulutuksissa tuli esille epävarmuutta ottaa vastuuta liikuntaryhmästä ja pelkoa sitoutua säännölliseen ohjaamiseen. Paikallisyhdistysten liikuntatoiminnan tukeminen tarvitsee jatkossa järjestelmällistä työtä järjestön sisäisen vertaisohjaajaverkoston vahvistamiseksi, jotta vastuuta ja ohjausaineistoja voitaisiin jakaa.

6.2. Muu hanketoiminta

KÄKÄTE-projektin (Vanhus- ja lähimmäispalveluliiton ja Vanhustyön Keskusliiton yhteishanke) tavoittee-

na on ollut tukea teknologian keinoin ikäihmisten hyvää arkea, kotona asumista ja ikäihmisten parissa työskentelevien työtä. Hanke tuli päätökseen vuoden 2014 lopussa. Projektista ja sen tuottamista materiaaleista kerrottiin Eläkeläinen-lehdessä ja järjestön kotisivuilla. Järjestösihteeri Anu Mäki osallistui projektin päätösseminaariin 2.12.

Yhdenvertainen vanhuus –projektin tavoitteen on ollut lisätä tietoa sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta vanhuspalveluissa työskenteleville, alan opiskelijoille sekä kanssaikääntyville. Toiminnanjohtaja Hannu Partanen osallistui projektin ohjausryhmän työskentelyyn.

Arvio hanketoiminnasta

Hanketoiminta on luonteva tapa lisätä järjestön osaamista sen perustehtävistä sekä tehdä yhteistyötä toisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Hankkeet ovat tuottaneet järjestölle tietoa ja vahvistaneet sen kansalaisjärjestökontakteja. Hankkeista saatua tietoa on välitetty koko järjestöön monin eri tavoin: osallistujien osaamis- ja kokemustietona sekä hankkeiden tuottamien aineistojen ja Eläkeläinen-lehden välityksellä.

Kehittämishankkeiden valmistelu (suunnittelu, verkostoituminen, kumppanuussopimukset, hankehakemukset) on työtä, johon järjestö ei saa Ray:ltä erillisrahoitusta. Tämä on ongelmallista ja on omiaan heikentämään järjestön mahdollisuuksia tehdä laadukasta hankesuunnittelua.

Järjestön hankkeet etenivät pääosin tavoitteiden suuntaisesti. Uusien Voimaa arkeen -keskusteluaineistojen laatimisen ei riittänyt voimavaroja. Hankkeista raportoitiin rahoittajalle aikataulussa.

Monikulttuurisen toiminnan tukihenkilökoulutus on kehitetty Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistyksiä varten. Tukihenkilötapaamisessa Kuntorannassa pöydän ympärillä Kirsti ja Olavi Joki (vasemmalla), Kari Puolakka, Timo Hiltunen ja Kerttu Soininen.

Vaasan Eläkeläisten Digikerho on perustettu vuonna 2007. Ajatus siitä syntyi Raimo Vahteran, pitkän uran ABB:n teollisuuskuvaajana tehneen ammattilaisen päässä, kuinkas muutenkaan.

”Kyyditsin siihen aikaan äitiäni yhdistyksen tilaisuuksiin. Siinä häntä odotellessa minusta alkoi tuntua, että olen perin hyödytön mies. Rupesin kyselemään, olisiko yhdistyksessä vaikka piirustuksesta kiinnostuneita. Kun otin puheeksi kamerakerhon, sain vastakaikua muun muassa Ronilta, Markku Mäkirannalta ja Jorma Ranta-Äijöltä”.

”Ensimmäisen kuvauskeikan teimme syksyiselle rannalle. Oli hirmuinen sade. Minä sain vakuutella, että kyllä kuvaaminen sateellakin onnistuu. Syntyi hienoja kuvia teemasta Veden välkehdintää”, Vahtera kertoo.

Muistot elävät muutenkin kuin kuvissa ja puheissa. Markku Mäkiranta kuoli kohta kerhon perustamisen jälkeen. Hänen muistonsa elää Markun pokaalina, joka kiertää sisäisten kilpailujen palkintona. Se ei voi jäädä kenenkään haltuun, vaan kiertää niin kauan kuin kerho on olemassa.

Eläkeläinen 7/2014

7. JÄRJESTÖTOIMINTA

Järjestöllisiä toimintavuoden päätehtäviä olivat Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena -aluekierroksen toteuttaminen, valtuuston kokouksen valmistelu ja toteuttaminen, Syystärräys-tapahtumien toteuttaminen elokuussa, Porin kulttuuri- ja retkeilypäivien lanseeraaminen jäsenistölle sekä aluejärjestöjen neuvottelupäivien järjestäminen. Jäsenistön virkistystapahtuma olivat Kuntorannassa järjestetyt kahdet Kaamoksen kaatajaiset tammikuussa.

Järjestötoiminta kuuluu järjestösihteerin vastuualueeseen hallituksen ja toiminnanjohtajan ohjauksessa. Jäsenyhdistyksille suunnattuun tiedottamiseen osallistuvat kaikki toimitsijat, samoin osaan järjestöohjausta. Toimistonhoitaja ja toimistosihteeri vastaavat rekisterien ylläpidosta ja päivityksistä jäsenpalveluna paikallisyhdistyksille ja aluejärjestöille. Heidän tehtävänään on lisäksi aineistotilausten vastaanotto ja postitus sekä yleinen puhelinpalvelu.

Jäsenyhdistyksille toimitettiin kaikkiaan kahdeksan jäsenkirjettä. Kirjeisiin sisältyi yhdistysten ja järjestön sääntömääräisiin kokouksiin liittyviä aineistoja ja ohjeita, materiaaleja Porin kulttuuri- ja retkeilypäivistä, koulutustiedotteita, valtuuston vastaukset aloitteisiin sekä Eläkeläiset ry:n vuoden 2015 toimintasuunnitelma.

7.1. Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena -työpäivät ja valtuuston kokous ja seminaari

Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena -työpäivillä perehdyttiin Huomisen kynnyksellä 2013 -kyselytutkimuksen tuloksiin, vanhuspalvelulakiin, EETU:n Sitran kanssa yhteistyössä järjestämään vahvat vanhusneuvostot -seminaarikiertueeseen sekä ns. toimintatonnin käyttöön ja hakumenet-telyyn.

Työpäivät järjestettiin 27.1.-7.3. välisenä aikana kaikissa 14:ssä aluejärjestössä. Kaikkiaan työpäiviä oli kuusitoista kun Savossa ja Jokilaaksojen alueella tilaisuuksia oli kaksi. Tilaisuuksissa tavoitettiin yhtensä 163 jäsenyhdistystä ja niistä 428 aktiivista toimijaa.

Valtuuston kokouksessa 26.-27.5. Kuntorannassa oli läsnä 35 valtuutettua (38:sta), kahdeksan hallituksen jäsentä sekä viisi järjestön työntekijää. Kokous käsitteli sääntömääräisten asioitten lisäksi jäsenyhdistysten tekemät aloitteet. Käsiteltäviä aloitteita oli kaikkiaan 35, ja niitä oli toimittanut 20 paikallisyhdistystä ja kuusi aluejärjestöä. Aloitteet käsittelivät liikuntaa (1), verotusta (3), eläkepolitiikkaa (4), sosiaalipalveluja (7), terveyspalveluja (1), kulttuuria (1), järjestön taloutta (4), järjestötoimintaa (2), ikääntymispolitiikkaa (2), vanhusneuvostoja (1), kunnallista vaikuttamista (2), ikäsyrjintää (6), ja pankki- yms. palvelujen käyttöä helpottavaa teknologiaa (1).

Aloitteiden esityksistä osa kirjautui järjestön vuoden 2015 toimintasuunnitelmaan edunvalvonnan tavoitteiksi ja koulutuksen teemoiksi. Lisäksi aloitteiden teemoja lähetettiin käsiteltäväksi EETUun ja muihin yhteistyöelimiin sekä mm. KÄKÄTE-projektille tiedoksi.

Valtuuston kokouksen lomassa syvennyttiin Huomisen kynnyksellä 2013 -kyselytutkimukseen tiedottaja Pekka Isakssonin johdolla sekä tehtiin siihen liittyviä ryhmätöitä.

7.2. Syystärräykset Kuntorannassa

Toimintasuunnitelman mukaisesti syystärräykset toteutettiin Kuntorannassa 25.-27.8., 27.-29.8. ja 29.-31.8. Syystärräykset kokosivat Kuntorantaan liki 500 Eläkeläiset ry:n jäsentä ympäri maata. Tärräyksissä järjestetyt lausunta-, puhuja- ja säilöntäkilpailu innostivat osallistujia. Kilpailujen tulokset julkistettiin Eläkeläinen-lehden syyskuun numerossa. Säilöntäkilpailun parhaat reseptit saivat myös syksyn lehdissä ansaitun paikkansa.

Pienimuotoiset käsityönäyttelyt herättivät ihastusta ja kädentaitajat jakoivat ideoitaan avoimesti toisten käytettäväksi. Kaikissa tärräyksissä järjestetyt iltamat olivat jälleen kerran osoitus jäsenistön huikeasta esiintymistaidosta. Myös kaikkeen muuhun tärräyksissä järjestettyyn toimintaan osallistuttiin aktiivisesti. Tiedottaja Pekka Isaksson avasi tapahtumassa Eläkeläinen-lehden 50-vuotista historiaa. Syystärräyksissä käynnistettiin lisäksi Porin kulttuuri- ja retkeilypäivistä tiedottaminen ja ennakkovarausten vastaanottaminen.

7.3. Porin kulttuuri- ja retkeilypäivät 9.-11.6.2015

Porin kulttuuri- ja retkeilypäivät nivoutuu sekä tarpeeseen tarjota jäsenistön erilaisille kulttuuriesityksille näkyvyyttä että syksyllä käynnistettyyn Kävellen kohti Poria -kävelykampanjaan. Kävelykampanjaa varten painettiin 10 000 kävelypassia ja ne postitettiin käyttö-

Kaamoksen kaatajaiset Kuntorannassa aloitettiin reippaalla aamujumpalla.

Syystärräysten sauvakävelykoulu toimi myös lähtölaukauksena Kävellen kohti Poria -kampanjalle.

Syystärräysten uutena lajina oli säilömisen harrastajille tarkoitettu Kesän sato talteen. Aimo Röpetti esitteli tuotteitaan.

Jokaisessa aluejärjestössä järjestettyjen työpäivien teemana oli Yhdistys lähidemokratian tukena. Jokilaaksojen aluejärjestön pohjoiset yhdistykset kokoontuivat Kempeleen työväentalolle.

ohjeineen paikallisyhdistyksille.

Porin tapahtumatiedottaminen aloitettiin elokuun syystärräyksissä Kuntorannassa, samaan aikaan kun yhdistyksille oli postitettu kirjalliset varausohjeet ja -materiaalit. Näin toimimalla varmistettiin, että tieto tapahtumasta levisi nopeasti eri puolille Suomea jäsenyhdistyksiin. Kuntorannassa ennakkovarauksia vastaanottamassa ja matkailutietoutta Porista jakamassa oli Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn kaksi työntekijää. MAISA toimii myös paikallisena varaus- ja valmisteluorganisaationa.

Syksyllä aloitettiin myös yhteistyö Satakunnan aluejärjestön kanssa tapahtuman järjestelyjen onnistumisen turvaamiseksi. Ensimmäinen neuvonpito satakuntalaisten kanssa järjestettiin Porissa 5.9.

Kulttuuri- ja retkeilypäivät olivat esillä myös aluejärjestöjen neuvottelupäivillä 1.-3.10. sekä matkavastaavien opinto- ja neuvottelupäivillä 24.-27.11.

7.4. Aluejärjestöt

Aluejärjestöjen neuvottelupäivät järjestettiin Kuntorannassa 1.-3.10. Mukana olivat kaikki 14 aluejärjestöä ja niistä 26 osallistujaa. Neuvottelupäivillä keskusteltiin alueellisen toiminnan tilanteesta ja haasteista, tutkittiin Eläkeläiset ry:n vuoden 2015 toimintasuunnitelmaa ja uutta toimintatilastokaavaketta sekä perehdyttiin ns. toimintatonnin hakuehtoihin ja -lomakkeisiin. Neuvottelupäivillä tehtiin lisäksi alustava suunnitelma vuoden 2015 alussa järjestettävästä Kohti edustajakokousta – aluekierroksesta.

Aluejärjestöiltä kootut toimintatilastot kertovat vireästä toiminnasta. Vastaukset saatiin kaikilta 14:ltä aluejärjestöltä. Tapaamisia poliitikkojen ja virkamiesten kanssa on järjestetty 38. Juhlia aluejärjestöt ovat järjestäneet 17 ja niissä on ollut 2993 osallistujaa. Aluejärjestöt järjestivät 28 koulutusta ja niissä oli 582 osallistujaa. Alueellisissa yhteistyöelimissä on ollut mukana 68 henkilöä. Aluejärjestöissä vapaaehtoisia toiminnan järjestäjiä ja vastuuhenkilöitä on ollut kaikkiaan 705.

Järjestöpalveluille ja toiminnan ohjaukselle 11 aluejärjestöä antoi arvosanan hyvä, 3 aluejärjestöä arvosanan tyydyttävä. Toiminnan monipuolisuutta piti hyvänä 10 aluejärjestöä, samoin toiminnan demokraattisuutta, vastaavasti tyydyttävänä neljä aluejärjestöä.

Lukuja ei voi suoraan verrata vuoden 2013 toimintatilastoihin uuden tiedonkeruulomakkeen vuoksi.

7.5. Paikallisyhdistykset

Eläkeläistoiminnan ydin ovat paikallisyhdistykset. Niiden toimintaa selvitettiin lomakkeella. Lomakkeen palautti 121 yhdistystä. Yhdistyksiä on kaikkiaan 226.

Paikallisyhdistysten toiminnan ohjaukseen (johtokunnissa, harrastusryhmien tms. vetäjinä) osallistui kaikkiaan 2 817 vapaaehtoista. Erilaisissa talkootehtävissä oli mukana 2 615 vapaaehtoista. Monikulttuurisissa tilaisuuksissa osallistujia oli kaikkiaan 952. Viikkokerhoja on järjestetty 3 350 kertaa ja niissä on ollut mukana 73 577 osallistujaa. Harrastusryhmien kokoontumisia on ollut 5 630 ja niissä osallistujia 39 430. Yhdistysten järjestämä ystävätoiminta on tavoittanut 10 759 vanhusta. Vastaajayhdistyksillä on ollut kaikkiaan 155 edustajaa vanhusneuvostoissa.

Rekisteröityjä paikallisyhdistyksiä oli vuoden lopussa 226 ja aluejärjestöjä 14. Henkilöjäseniä paikallisyhdistykset kirjasivat vuoden lopussa 36 036 (2013: 37 442) ja yhteisökannatusjäseniä 32. Sukupuolijakauma on vakiintunut: naisia on 61% ja miehiä 39%.

Järjestön työntekijät osallistuivat vuoden aikana 23:een paikallisyhdistysten tilaisuuteen. Palautteissa 74 paikallisyhdistystä piti järjestöpalveluja ja toiminnan ohjausta hyvänä, 42 tyydyttävänä. Toimintaa piti monipuolisena 73 yhdistystä, tyydyttävän monipuolisena 43 yhdistystä (viisi ei vastannut kysymykseen). Eläkeläiset ry:n toiminnan demokraattisuutta piti hyvänä 76 yhdistystä, tyydyttävän demokraattisena 39 yhdistystä ja yksi yhdistys huonona (viisi ei vastannut kysymykseen).

Lukuja ei voi suoraan verrata vuoden 2013 toimintatilastoihin uuden tiedonkeruulomakkeen vuoksi.

7.6. Viikkokerhojen ja ystävätoiminnan kehittäminen ja toimintatonni

Eläkeläiset ry sai RAY:ltä kohdennettua jäsenjärjestöavustusta , ns. toimintatonnirahaa 14 000 euroa. Se kohdennettiin hakemusten perusteella paikallisyhdistyksille ja aluejärjestöille viikkokerhotoiminnan ja ystävätoiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, toiminnan vetäjien voimavaraistamiseen ja toimintojen kehittämiseen.

Toiminta-avustusta haki yhteensä 61 (yhteenlaskettu hakusumma 43 650 euroa) jäsenyhdistystä, joista 26:lle avustus myönnettiin: kahdelle hakijalla myönnettiin 1000 euroa, lopuille 24:lle hakijalle 500 euroa. Valtaosa hakemuksista oli perusteltuja, mutta käytettävissä olevalla määrärahalla kaikkiin hakemuksiin ei voitu vastata myöntävästi.

Koska avustus on uusi, pitää järjestön vastaisuudessa opastaa hakijoita enemmän avustushakemusten laatimisessa; jotkin hakemukset olivat puutteellisia ja joissain oli havaittavissa vaikeutta hahmottaa käyttökohdetta. Syksyllä kaikille avustuksen saajille lähettiin raportointi- ja tilityslomakkeet.

”Työvänlauluilla on edelleen ystäviä”, Rytikarin Eläkeläisten puheenjohtaja Kauko Mäkivuoti iloitsee ja lupaa, että työväenlaulut eivät lakkaa raikaamasta Rytikarin työväentalolla.

”Ensi keväänä kutsumme taas kaikki työväenlaulujen ystävät yhteen”.

Kaukaisimmat vieraat olivat tulleet Ylitorniolta Aavasaksan Eläkeläiset ry:stä. Musiikkiharrastuksestaan ja kuorostaan tunnettu yhdistys oli saanut väkeä liikkeelle bussilastillisen verran.

”Työväenlauluja on aina mukava laulaa”, sanoi Sulo Soini.

Soini ja Voitto Mikkola kehuvat, että Rytikarin Eläkeläiset ry on tehnyt oikean kulttuuriteon järjestäessään yhteislaulutilaisuuksia.

”Nämä laulut ovat osa työväenperinnettä ja sitä myöten suomalaista kulttruuriperinnettä. Niin minä sanoin bussissakin ihmisille, joiden arvelin hieman vierastavan työväenlauluja eläkeläisjärjestön tilaisuudessa”, Mikkola sanoo.

Tilaisuuden juonsi Kemin kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sari Moisanen ja esilaulajan vaativan tehtävän hoiti Arvo Kenttä. Yhdistyksen oma hanuripartio säesti.

Eläkeläinen 3/2014

Utelias ja innostunut Eläkeläiset ry:n matkavastaavien joukko retkeili syyskuun viimeisellä viikolla neljän päivän ajan Lapissa. Ulkotulilla nautittiin lohisopasta ja käristyksestä. (Kuva: Kari Martiala)

7.7. Matkat sekä loma- ja virkistystoiminta

Matka- ja virkistystoiminnan merkitys on yhdistyksissä suuri. Ryhmämuotoinen matkatoiminta tuo osallistujille turvallisuutta ja madaltaa osallistumiskynnystä. Järjestö ohjaa tästä syystä jäsenistöä ryhmämatkailun järjestämiseen ja kehittämiseen Kuntorannassa järjestettävillä kursseilla ja neuvottelupäivillä.

Paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt harjoittivat aktiivista matka-, loma- ja virkistystoimintaa. Paikallisyhdistykset järjestivät matkoja, retkiä ja vierailuja 1 828 kappaletta ja niillä oli mukana 19 796 osallistujaa. Aluejärjestöt järjestivät 32 matkaa ja niillä oli mukana 1152 osallistujaa.

Eläkeläiset ry järjesti yhteistyössä Lapland Hotels-ketjun kanssa matkavastaavien omakustanteisen tutustumismatkan Itä-Lappiin 22.-25.9. Matkalla oli 24 osallistujaa. Lapin kohteisiin tutustuttiin eläkeläismatkailijan näkökulmasta.

Solaris-lomien kanssa tehdyn kumppanuussopimuksen pohjalta Eläkeläiset ry tiedotti jäsenyhdistyksilleen Solaris-lomien tarjoamista tuetuista ryhmälomista. Ryhmälomavarauksia tehtiin Solarikselle runsaasti. Solaris-lomat ei kuitenkaan pystynyt tarjoamaan lomatukea kaikille tukikriteerit täyttäneille hakijaryhmille. Paikallisyhdistykset jakoivat lisäksi jäsenilleen lomatukihakemuksia ja avustivat niiden täyttämisessä.

Kuntorannassa järjestettiin kahdet Kaamoksen kaatajaiset: 15.-19.1. ja 22.-26.1. Kaatajaisissa oli mukana runsaat 250 osallistujaa eri puolilta Suomea. Kaamostapahtuman työpajoissa harrastettiin liikuntaa ja opeteltiin valokuvaamista, kuvankäsittelyä ja tiedotteen taittamista. Ohjelmaan kuului lisäksi luento tasapainosta, yhteislaulua, tanssia ja tietovisailua sekä iltamat, joiden ohjelmasta vastasivat osallistujat itse.

7.8. Monikulttuurinen teemme yhdessä toiminta (2013-2014)

Järjestön monikulttuurisesta toiminnasta vastaa monikulttuurisuustyön suunnittelija. Raha-automaattiyhdis-

tyksen kohdennetulla avustuksella koordinoimme paikallista yhteistoimintaa Eläkeläiset ry:n yhdistysten ja ikämaahanmuuttajien kesken. Yhteistoimintaa jatkettiin toimintavuonna kuudella paikkakunnalla. Suosittuja toimintamuotoja olivat vastavuoroiset vierailut juhlissa, retket, keskustelukerhot, kokkaus ja liikuntatoiminta.

Tampereella järjestettiin kesäjuhla Laikun lavalla, Jyväskylässä iäkkäiden liikuntapäivä Hipposhallilla ja Helsingin Vartiokylässä laskiaistapahtuma. Kuopiosta osallistui venäjänkielinen liikunnanopettaja järjestön liikuntakurssille. Kurssin jälkeen perustettiin Kuopioon yhteinen liikuntaryhmä. Tampereella jatkettiin vierailuja keskustelukavereina Aikuiskoulutuskeskuksen kotouttamisryhmissä.

Helsingissä järjestimme venäjänkielisille ikäihmisille palveluinfopäivän omalla äidinkielellä. Tietoa sosiaali- ynnä muista palveluista tuli kuuntelemaan 80 paluumuuttajaa. Kuopiossa ja Uudellamaalla järjestettiin kontaktien solmimiseksi leirejä. Leireihin osallistui yhteensä 29 henkeä. Helsingissä kokoontui viikottain iäkkäiden somalimiesten suomenkielen oppimisryhmä. Ryhmään osallistui 5-10 ikämiestä ja se kokoontui 27 kertaa.

Paikallisyhdistysten työryhmät ja tukihenkilökoulutus

Yhteistoiminnan muodot ja sisällöt suunniteltiin paikallisyhdistysten työryhmissä omien valmiuksien mukaisesti. Toimintavuonna paikallisyhdistysten työryhmiä kokoontui Tampereen, Vaasan, Kuopion ja uutena Jyväskylän Eläkeläiset ry:ssä yhteensä 21 kertaa. Työryhmät pitivät yllä kontakteja paikallisiin verkostoihin ja ikämaahanmuuttajiin. Kajaanin Eläkeläiset ry loi kontakteja paikalliseen monikulttuurisuustyön verkostoon.

Toimintavuonna saatettiin loppuun toinen tukihenkilökoulutus. Koulutus koostui kolmesta lähijaksosta, joista toimintavuonna järjestettiin toinen ja kolmas jakso. Tukihenkilökoulutuksen jaksot järjestettiin 2. - 4.4. ja 25. - 27.11. Koulutukseen osallistui paikallisyhdistysten jäseniä Helsingistä, Tampereelta, Jyväskylästä ja Kuopiosta. Viimeisellä jaksolla oli mukana venäjänkielisiä ikäihmisiä Jyväskylästä ja Kuopiosta. Lähijaksojen teemat olivat Kulttuurien kohtaaminen ja suvaitsevaisuus sekä Ikäihmisenä uudessa kotimaassa. Koulutuksen ensimmäisestä osasta valmistui opintokerhoaineisto, jota kokeiltiin Kallaveden Eläkeläiset ry:n opintokerhossa.

Tietoa yhteistyökumppaneille ja kuntien vanhuspalveluille

Marraskuussa järjestimme yhteistyössä Jyväskylän Monikko ry:n kanssa seminaarin Ikääntyneenä uudessa kotimaassa – kohti yhdenvertaisia palveluja. Seminaarissa toimme esille ikämaahanmuuttajien tarpeita ja kartoitimme julkisen ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia vastata ikääntyvien maahanmuuttajien tarpeisiin. Esimerkin vähemmistöjen huomioon ottamisesta iäkkäiden palvelutaloissa oli kertomassa luennoitsija Frederic Lauscher Saksasta. Seminaariin osallistui runsaat 120 henkeä, sekä kunnan ja järjestöjen työntekijöitä, että sosiaalialan opiskelijoita.

Pakolaisavun VeTo-verkoston järjestöjen voimin toteutimme toista kertaa Metropolia AMK:n sosiaali-alan oppilaille vapaavalintaisen kurssin Käytännön kokemuksia maahanmuuttajatyöstä.

Syyssää ei olisi voinut olla hienompi eikä maasto mainiompi Pohjanmaan Eläkeläisten syysriehalle. Jurvan Säläisjärven rannalla ja mäntykankaalla mieli lepäsi, vaikka tiukka tikkakisa nosti pulssia, eikä onkikilpailun voittoon tarvittu kuin yksi iso kala.

Jurvalaisten kalastajamestari Raili Rantala vei voiton tälläkin kertaa 368 gramman saaliilla. Mauri Rantala ja Matti Lehtinen jäivät monin kerroin jälkeen.

”Kaikki kalat punnitaan, jotka ovat pussissa – ei järvessä!” lupasi tapahtuman juontaja Alpo Juvonen, kun hän lähetti onkijat ”penkalle”.

Säläshalli – perinteinen urheiluseuran ylläpitämä tanssilava – oli riittävän tilava arviolta 220 hengen ajanviettoon.

Anna Ketosen vauhdittamana ainakin 30 Jurvan Eläkeläisten jäsentä kurikkalaisvahvistuksella olivat leiponeet niin sämpylät kuin kahvileivän, valmistaneet salaatin ja karjalanpaistin. Kauniita, maukkaita perunoita kaikki kiittivät.

”Meillä on jäsenenä ammattikokki Eila Juvonen Kurikasta”, Anna selitti sen, että näin ison porukan ruokkiminen onnistui talkoovoimin.

Eläkeläinen 6/2014

Pelmeenien valmistusta Varkaudessa Kallioniemen majalla vietetyillä leiripäivillä.

Joensuun Eläkeläisten Kalevalan päivänä järjestämässä ”spektaakkelimaisessa ohjelmatilaisuudessa” esiintyivät mm. Natalia Pajunen ja Galina Petukhova.

Tarinoita vanhenemisesta Suomessa -videolla ikäihmiset Somaliasta, Inkerinmaalta ja Burmasta kertovat omasta arjestaan ja siitä, miten selvitään uudessa kotimaassa.

Ikääntyneenä uudessa kotimaassa – kohti yhdenvertaisia palveluja -seminaarissa esimerkin vähemmistöjen huomioon ottamisesta iäkkäiden palvelutaloissa oli kertomassa luennoitsija Frederic Lauscher Saksasta.

Järjestömme kehittämää yhteistoimintamallia esittelimme Kantti ry:n seminaarissa Arvokas vanhus. Seminaari kuului RAY:n rahoittamaan ikäihmisten Eloisa Ikää -ohjelmaan. Monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö koulutti Porin ja Rauman vanhuspalveluiden työntekijöitä uussuomalaisten ikäihmisten tuen tarpeista ja eri kunnissa kehitetyistä hyvistä käytännöistä.

Yhteistyöverkostot

Iäkkäiden maahanmuuttajien tavoittaminen ja heidän mukaan saaminen suomalaisten ikäihmisten toimintaan onnistuu yhteistyöverkostojen kautta. Monikulttuurisen toiminnan suunnittelija osallistui 2014 kahteen pääkaupunkiseudun yhteistyöverkostoon, Pakolaisapu ry:n vertaistoiminnan VeTo-verkostoon ja Helsingin itäisen palvelualueen Itpa-Mova-verkostoon. Kokemuksia hyvistä käytännöistä jaoimme eurooppalaisten kollegojen kanssa ENIEC-verkoston kautta.

Viestintä

Toimintavuonna saimme mediassa näkyvyyttä Jyväskylän liikuntatapahtuman ja *Tarinoita vanhenemisesta Suomessa* -videon ansioista. Liikuntatapahtuma uuti-

soitiin sekä Ylen televisio- että radiouutisissa. Lisäksi tapahtumasta tehtiin kaksi paikallisradiohaastattelua. Lehtijuttuja kirjoitettiin kahteen paikallislehteen. Monikulttuurisuustyön suunnittelija osallistui Yle:n monikulttuuriseen keskusteluohjelmaan Ali ja Husu. Radio-ohjelma on kuunneltavissa Yle Areenan kautta.

Eläkeläiset ry:n ja KSL:n Jäde- hankkeen (Järjestöt lähidemokratian tukena) yhteistyönä tuotettiin video ikääntyvistä maahanmuuttajista. Video on katsottavissa Eläkeläiset ry:n kotisivuilla. Tiedote videosta lähetettiin kaikkien kuntien vanhusneuvostoille. Videon ansiosta uutisjutun ikääntyneistä maahanmuuttajista kirjoittivat Suomen tietotoimisto (STT) ja Hufvudstadsbladet.

Eläkeläinen-lehdessä julkaistiin vuoden 2014 aikana 10 artikkelia, joissa uutisoitiin monikulttuurisista tapahtumista eri paikkakunnilla sekä uussuomalaisten ikäihmisten tuen tarpeesta. Eläkeläiset ry:n monikulttuurisen toiminnan www-sivuja päivitettiin syrjintäselvityksellä ja Jyväskylän seminaarin aineistolla.

Arviointi

Toimintavuonna on saatu mukaan uusia yhdistyksiä ja vapaaehtoisia. Tieto järjestömme monikulttuurisesta toiminnasta on välittynyt aikaisempaa paremmin yhdistykseltä toiselle. Muutamassa yhdistyksessä monikulttuurinen toiminta on vakiintunut ja tapahtumien käynnistäminen ja työryhmien koolle saaminen on ollut helpompaa edellisiin vuosiin verrattuna. Edelliseen vuoteen verrattuna suunnittelija on saanut lisääntyvästi vierailukutsuja paikallisyhdistysten työryhmiin ja kumppaneiden seminaareihin. Muutamalla paikkakunnalla toiminta on hiipumassa, koska vastuu kontaktien ylläpidosta on jäänyt työryhmän sijasta yksittäisten henkilöiden harteille.

Tukihenkilökoulutuksella on ollut yhteistoiminnan levittämiselle tärkeä rooli: ne ovat motivoineet ja innostaneet vapaaehtoisia sekä tarjonneet heille käytännön tietoa. Koulutuksen lähijaksot ovat toimineet vapaaehtoisten kohtaamispaikkoina, joissa on voitu oppia vastavuoroisesti sekä jakaa ja purkaa toimintaan liittyviä erilaisia tunteita.

Paikallisten tapahtumien järjestely eri alueilla onnistui monipuolisten työryhmien ansiosta. Paikallisen yhteistoiminnan ideointi on muuttunut yhä enemmän suunnittelijan työstä paikallisyhdistysten omaksi aloitteellisuudeksi. Kumppaneiden kanssa tehdyt selvitykset ja kannanotot ovat tuoneet näkyviin monikulttuuristen vanhuspalveluiden kehittämistarpeita.

Kehittämistarpeena on nostaa jatkossa vanhusneuvostojen tietoisuutta vähemmistöön kuuluvista ikäihmisistä. Käytännössä tarvitaan vanhusneuvostojen jäsenille koulutusta siitä, miten vähemmistöt on otettava huomioon, kun kunnissa tehdään iäkkäiden palvelustrategioita.

Vapaaehtoisten oman arvioinnin mukaan vastavuoroiset vierailut ovat muuttuneet arkipäiväiseksi ja luonnolliseksi. Toiminta on koettu tarpeelliseksi ja sisällöltään avartavaksi. Se on lisännyt ymmärrystä toisenlaisesta kulttuuriista ja tavoista. Tukihenkilökoulutus ja pieni rahallinen tuki tapahtumien järjestämiselle on ollut onnistumisen kannalta tärkeää. Ajan tuomat ystävyssuhteet näkyvät jo yhteistoiminnassa. Maahanmuuttajat ovat alkaneet osallistua yhdistystoimintaan.

7.9. Arvio järjestötoiminnasta

Kirjallisen arviotiedon lisäksi palautetta järjestöohjauksen vaikutuksista saatiin kasvokkaisissa kohtaamisissa kokouksissa, koulutuksissa ja neuvottelupäivillä. Järjestön työntekijät arvioivat lisäksi toimintaa suunnittelukokouksissaan. Vuoden kärkitehtävistä laadittiin järjestöjohdolle kirjalliset numeraaliset raportit arviokeskustelun pohjaksi.

Kaamoksen kaatajaisista annettu välitön osallistujapalaute oli kiittävää: ohjelmaa oli riittävästi, se virkisti ja tunnelma oli hyvä. Mahdollisuutta rentoon yhdessäoloon ja yhdessä tekemiseen arvostettiin.

Eläkeläisyhdistys lähidemokratian tukena -työpäivät ja valtuuston kokous ja seminaari onnistuvat hyvin. Osallistujamäärät olivat korkeita ja osallistujien aktiivisuus ja aloitteellisuus tilaisuuksissa oli hyvällä tasolla. Kritiikin kärki osui edellisen vuoden tapaan käsiteltävien asioitten suureen määrään: vapaalle keskustelulle, ideoinnille ja oman toiminnan arvioinnille kaivattiin lisää aikaa.

Syystärräyksiä pidettiin myös onnistuneina. Tapahtumaan liittynyttä aluejärjestöjen osallistujakiintiötä pidettiin osin mutkallisena, ja ihan kaikki halukkaat eivät päässeet mukaan. Tapahtuman sisältöjä pidettiin hyvinä ja tapahtumassa kootuissa kirjallisissa arviolomakkeissa enemmistö vastaajista ilmoitti olevansa kiinnostunut osallistumaan vastaavaan tapahtumaan myös tulevaisuudessa.

Aluejärjestöjen neuvottelupäivien ohjelmaa pidettiin hyvänä. Erityisesti osallistujat arvostivat päivällä pidennettyä työskentelyaikaa. Lisäaika antoi mahdollisuuden keskusteluun ja kokemusten jakamiseen. Osallistujille lähetettyjen ennakkotehtävien tekemiseen toivottiin lisää aikaa.

8. VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN

8.1. Viestintästrategia

Eläkeläiset ry:n viestintästrategiassa tähdennetään, että viestinnän on tuettava Eläkeläiset ry:n arvojen toteutumista sen omissa käytännöissä. Strategiassa järjestön viestinnälle asetettujen perusehtojen mukaan:

– Painettu ja puhuttu sana säilyvät järjestön viestinnän perusvälineinä. Internet-pohjaisista välineistä järjestö kehittää kotisivujaan ja kokeilee sosiaalista mediaa. Myös jäsenjärjestöjä ja jäseniä rohkaistaan ja tuetaan uusien välineiden käyttöön kouluttamalla vertaisohjaajia ja kotisivun tekijöitä.

– Eläkeläiset ry tukee yhdistyksiä ja aluejärjestöjä järjestämällä alueellista ja valtakunnallista koulutusta tiedottamisesta. Koulutusta täydennetään henkilökohtaisella neuvonnalla. Eläkeläiset ry:n toimisto laatii yhdistyksille tarkemmat ohjeet yhdistysten viestintäsuunnitelmista ja päivittää ne tarpeen vaatiessa.

8.2. Viestinnän suunnittelu, toteutus ja tärkeimmät teemat

Järjestön viestinnästä vastasi hallituksen ja toiminnanjohtajan alaisuudessa tiedotussihteeri (syksystä lähtien tiedottaja-toimitussihteeri). Tiedotussihteeri Pekka Isaksson siirtyi eläkkeelle 30.9. Uudeksi tiedottaja-toimitussihteeriksi, kuten uusittu tehtävänimike kuuluu, järjestön hallitus valitsi kesäkuussa Tuomas Talvilan (liite 2: Järjestön hallinto ja henkilökunta). Talvila aloitti työnsä 1.9. Sisäisessä viestinnässä myös muilla työntekijöillä, erityisesti järjestö-, koulutus- ja toimistosihteerillä, oli tärkeä rooli. Ulkoista viestintää on aktiivisesti toteutettu toiminnan eri alueilla, mm. monikulttuurisessa toiminnassa ja liikunnassa. Järjestön sisäisen viestinnän keskeistä osaa, järjestöohjausta ja siinä käytettäviä yhdistyskirjeitä, käsitellään toimintakertomuksen kohdassa Järjestötoiminta.

Hallituksen käsittelemät viestinnän ja tiedotuksen suunnitelmat valmisteltiin tiedotussihteerin ja toiminnanjohtajan esittelyn pohjalta järjestön työntekijöiden suunnittelupalavereissa tammikuussa ja elokuussa.

Järjestön ulkoisessa tiedottamisessa tähdennettiin alueellisten ja paikallisten tiedotusvälineiden merkitystä. Yhdistysten ja aluejärjestöjen tiedottajia ohjattiin enimmäkseen henkilökohtaisten kontaktien ja neuvonnan kautta.

Toimintavuonna 2014 järjestön viestintä

– tuotti ja julkaisi Eläkeläinen-lehteä
– tuki viestintästrategian mukaisesti paikallisyhdistysten ja aluejärjestöjen tiedottamista
– toteutti EU-tiedotushankkeen.
– kertoi jäsenistölle ja Eläkeläiset ry:n yleisöille järjestön valtuuston kokouksen päätöksistä.
– tiedotti järjestön omista ja yhteistyöhankkeista

Eläkeläiset ry:n näkemykset ja kommentit toimitettiin medialle lähinnä tiedotteina puheenjohtajan ja muiden luottamushenkilöiden puheista ja lausunnoista. Lisäksi tiedotettiin laajalla jakelulla mm. Eläkeläiset ry:n Espoon Hanasaaressa 13.-15.10. isännöimän pohjoismaisten eläkeläisjärjestöjen yhteistyötoimikunnan (Nordiska Samarbetskommitte NSK) kokouksen ja seminaariin teemoista.

Eläkeläinen

Näytenumero 2 Marraskuu 1963

Sisältö

	Sivu
Tilaamalla lehti kotiin	2
Asumistukilaista ei esitystä	2
Merkkien mestarimyyjä	3
Rautatiealennus	4
Indeksi nousee yhä	4
Tärkeä kokous	5
Miten käytän eläketaulukkoa	6
Sairausvakuutusasetus	6
Leivälle lisää veroa	7
Tutkimus eläkeläistaloista	8
Yhteistyöelin Pohjois-Suomeen	9
Asumistuki Helsinkiin?	10
Vanhustenpäivää juhlittiin	11
Kaksi eri päätä	11
Kokonaiseläketurvaa lisättävä	12
Majanmuutto	12
Napapiirin takana	13
Eläkkeiden hakemisesta	14
Ikämies	14
Kerho joka osastoon	15
Me laulamme	16

Eläkeläinen-lehden näytenumero ilmestyi marraskuussa 1963.

Eläkeläiset ry:n Kaakkois-Suomen aluejärjestö järjesti tiedottamisen tehokurssin. Mukana oli edustajia viidestä yhdistyksestä.

8.3. Eläkeläinen-lehti

Järjestön Eläkeläinen-lehteä julkaistiin seitsemän numeroa. Sivumäärä vaihteli 28:sta 56:een sivuun. Numero 5/2014 julkaistiin sivumäärältään ja asiasisällöiltään tukevampana 50-vuotisjuhlanumerona. Lehden juhlavuoden merkeissä myös käynnistettiin syyskuussa Sanavapautta ikäihmisille –arpajaiset, jolla Eläkeläiset ry on kerännyt varoja 50-vuotiaan Eläkeläinen-lehden ja järjestön muun tiedotustoiminnan kehittämiseksi. Kohteena ovat muun muassa yhdistysten tiedottajien ja kotisivujen tekijöiden koulutus.

Eläkeläiset ry:n jäsenetuihin kuuluva Eläkeläinen jaettiin postitse järjestön jäsenille sekä erikseen tilauksen tehneille yksittäisille henkilöille ja yhteisöille. Monet Eläkeläiset ry:n yhdistykset tilasivat lehteä vanhusten hoitolaitoksiin ja palvelukeskuksiin.

Lehden tuorein numero sekä vuosikerrat vuodesta 2009 lähtien ovat myös verkossa näköislehtinä maksutta luettavissa Lehtiluukku-palvelussa. Lehtiluukkuun on suora linkki järjestön omalta kotisivulta.

Lehti on kertonut monipuolisesti järjestön toiminnasta, hallinnon päätöksistä ja linjauksista sekä ikääntymispolitiikan ajankohtaisista kysymyksistä, kuten eläkkeistä, sosiaali-, terveys- ja kulttuuripalveluista sekä muista eläkeläisten kannalta tärkeistä ajankohtaisista asioista. Syksyn 2014 lehdissä uutisoitiin laajasti Porin valinnasta kesän 2015 Kulttuuri- ja retkeilypäivien tapahtumapaikaksi ja innostettiin jäsenistöä osallistumaan tapahtumaan.

Lehti on seurannut laajasti kulttuuria unohtamatta viihdettä ja harrastuksia.

”Työvuosistani neljänneksen olen työskennellyt Eläkeläiset ry:ssä ja Eläkeläinen-lehdessä. Olen siitä tyytyväinen, koska juuri tässä työssä minun on ollut pakko oppia paljon uutta sekä lehtimiehenä että muissa tehtävissäni, tiedottajana ja järjestön kotisivujen tekijänä.

On ollut mukavaa tehdä Eläkeläinen-lehteä ja toimia yhtenä Eläkeläiset ry:n toimiston työntekijänä. Se on suureksi osaksi paitsi hyvän työyhteisön ja viisaan hallinnon myös Eläkeläiset ry:n jäsenten ja lehden lukijoiden ansiota.

Järjestön jäsenet ja muutkin eläkeläiset ovat toistuvasti yllättäneet minut. Tässä väessä on paljon taitavia ja lahjakkaita ihmisiä, jotka aina eivät ole voineet tuoda lahjakkuuttaan esille työssään ja ammatissaan, mutta tekevät niin eläkkeellä ja eläkeläisjärjestössä. Koskaan eivät ole loppuneet juttujen aiheet, aina on riittänyt kiinnostavia haastateltavia.

Palautetta olen saanut sopivasti, milloin kiittävää, milloin kiroavaa. Se on kuulunut asiaan. Nyt voin jo myöntää, että useasti kriittinenkin palaute on ollut aiheellista. Ei aina. Hempeilyyn ei sentään ole aihetta.

Kiitoksen ansaitsevat myös avustajat, sekä free lancer toimittajat ja eri alojen asiantuntijat että yhdistysten tiedottajat ja muut vapaaehtoisina lehteen kirjoittaneet ja kuvanneet. ”

Eläkkeelle siirtynyt Eläkeläiset ry:n tiedotussihteeri Pekka Isaksson, Eläkeläinen 5/2014

Tavoitteena on ollut tarjota eläkeläislukijoille tarpeellinen ja kiinnostava lukuelämys ja tukea myönteistä ikäidentiteettiä.

Lehden kehittämisessä on otettu huomioon lukijapalaute. Paikallis- ja alueyhdistyksiä on ohjattu käyttämään lehteä jäsenhankinnassa ja muussa järjestötyössä. Samalla jäsenistöä on rohkaistu juttujen kirjoittamiseen.

Lehdellä toimi eri puolilla maata kymmeniä vapaaehtoisia avustajia, jotka kirjoittivat paikallisista ja alueellisista asioista ja hankkeista. Vakituisina kolumnisteina ja free lance -avustajina jatkoivat Niina Hakalahti, Tuula-Liina Varis, Siskotuulikki Toijonen, Juha Drufva, Anna Nieminen, Oiva Björkbacka, Kari Kumpulampi, Mia Hemming , Kari Kuisti, Iita Kettunen ja Juhana Unkuri.

Järjestön puheenjohtaja Kalevi Kivistö on kirjoittanut lehteen Puheenjohtajan palstaa joka Anne Lindfors-Shabanin käännöksenä julkaistaan myös ruotsiksi vinjetin Ordförandes kolumn alla. Koulutussihteeri Tiina Rajala, järjestösihteeri Anu Mäki ja monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö ovat kirjoittaneet omiin toimialueisiinsa liittyvää aineistoa. Taloussihteeri Anitta Koski on kirjoittanut Taloussihteerin tarinoita taloudesta -palstaa.

Lehden sarjakuvat joka numerossa ovat Kaarina Goldbergin piirtämä Senni ja Safira ja Ensio Mustosen piirtämä Leskirouva Katiska. Tehtäväaukeamalla ovat vuorotelleet ristikot ja kryptot. Uutuutena käynnistyi numerossa 2/2014 tehtäväaukeamalla ruotsalaisen Anders Palmin sarja Salaperäinen profiili.

Lehdessä on julkaistu myös EETU ry:n muiden jäsenjärjestöjen tiedottajien toimittamaa materiaalia, lähinnä asiantuntijahaastatteluja ja juttuja kokouksista ja seminaareista järjestöjen välisen vastavuoroisuusperiaatteen mukaisesti. EETU:a koskevat jutut on saatu EETU:n tiedottajalta, joka vuonna 2014 oli Erja Ekholm.

Syys- ja kevätkokousilmoitukset, Syntymäpäiviä- ja Poisnukkuneita-palstat sekä joulu- ja onnittelutervehdykset kirjoitti puhtaaksi ja kokosi toimistosihteeri Erja Isaksson. Lehden ilmoitushankintaa hoitaa Marja-Leena Laitinen. Lehden taloudessa tärkeä tekijä ovat jouluja uudenvuodentervehdykset, joiden määrä on pysynyt entisellään.

Liite 3. Vuoden 2014 Eläkeläinen-lehdet lyhyesti.

8.4. Järjestön kotisivut

Kotisivujen (www.elakelaiset.fi) kehittämistä jatkettiin aiempien tiedotuslinjausten mukaisesti. Kävijämäärät sivulla jatkoivat kasvuaan toimintavuonna (tarkemmin kohdassa Arviointi).

elä
keläinen

ELÄKELÄISEN EU-LIITE, MAALISKUU 2014

Nukkuvien äänestäjien oudot petikaverit Sivu 3
Meppien vaihtoviikot Sivu 4
Veron-kierrolle saatava suitset Sivu5
Euroopan unioni ja kunnat Sivu 6–7
Välimerellä talvehtivat eläkeläiset Sivu 8–9
TELAn teesit puntarissa Sivu 12
Keskustelu-tilaisuudet Oulussa ja Helsingissä Sivu 2

Etusivun kuvat

Eläkeläiset ry:n kesäpäivien mielenosoituskulkue kesällä 2013 Oulussa. © Pekka Isaksson/Eläkeläinen-lehti

Kortinpelaaja Camara de Lobosissa Madeirella. Kuva: Jean-Paul Azam, © AFP/Lehtikuva, Lehtikuva

Torilta tulossa, Gers, Ranska. Kuva: Patrick Frilet, © AFP/Lehtikuva, Lehtikuva

Euroopan parlamentin vaalit 25. toukokuuta

Ikäihmisten ääni kuulumaan Euroopassa

Euroopan unionin päätökset näkyvät monella tavalla suomalaisten, myös ikäihmisten elämässä. Me puolestamme voimme vaikuttaa Euroopan unionin parlamenttivaaleissa.

Vaalit ovat 22.–25. toukokuuta 2014 kunkin EU-maan itse määräämänä päivä. Suomessa vaalipäivä on sunnuntai 25.5. Ennakkoäänestys on kotimaassa 14.–20. 5 ja ulkomailla 14.–17.5.

Äänestysvilkkaus vaaleissa on jäänyt yleensä alhaiseksi. Nyt kiinnostuksen arvioidaan nousevan muun muassa siksi, että parlamentti sai vuonna 2009 solmitussa EU:n perussopimuksessa, Lissaboninin sopimuksessa, lisää valtaa. Vaalisetelmat ovat kutkuttavat: nykyparlamentin suurimman puolueen, kansanpuolueen, kannatus on ollut laskussa ja sosialidemokraattien noussussa. Noussussa ovat myös oikean ja vasemman laidan puolueet.

Parlamenttivaalit eivät ole ikäihmisten ainoa keino saada ääntään kuuluviin. Eläkeläiset ry on valtakunnallinen kansalaisjärjestö, jonka yhtenä tavoitteena on tukea ikäihmisten osallistumista yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon. Siksi se julkaisee tämänkin tiedotuslehden. Lehden tekemiseen ja jakeluun järjestö on saanut tukea ulkoministeriön Eurooppa-tiedotukselta.

EU-liitettä jakavat Eläkeläiset ryn yhdistykset. Sitä on saatavissa pieniä määriä myös järjestön toimistosta, osoite sivulla 11.

Eläkeläinen-lehden maaliskuun numeron sisällä oli tuhti EU-liite.

Toukokuussa sivuille lisättiin uutuutena ruotsinkielinen osio , jossa on perustiedot järjestöstä, Ikääntymispoliittinen ohjelma (Äldrepolitisk program) ja paikallisyhdistyksen säännöt (lokalföreningens stadgar)
Liikunta-osioon lisättiin ohjaajien käytettäväksi uusia videoita liikuntaohjelmista. Monikulttuurisen toiminnan sivua päivitettiin mm. linkeillä seminaariaineistoihin ja raportteihin.

Ajankohtaista-osiossa julkaistiin vuoden aikana 44 uutista järjestön kannanotoista, tapahtumista ja muista järjestötoimintaan ja ikäihmisten elämään liittyvistä aiheista.

Yhdistysten ja aluejärjestön kotisivujen perustamista ja tekemistä tuettiin kouluttamalla ja ohjaamalla kotisivujen tekijöitä.

8.5. Järjestön painomateriaali

Järjestön vuosikertomus julkaistiin painotuotteena, joka järjestön hallinnon jäsenten ja jäsenjärjestön lisäksi lähetettiin yhteistyökumppaneille ja muille järjestön viestinnän kohderyhmille. Lisäksi toimintavuonna painatettiin Kävellen kohti Poria -kampanjan Kävelypassi, monikulttuurisen toiminnan roll-up, monikulttuurisen liikuntapahtuman esite sekä liikunta-aiheinen seinäkalenteri.

8.6. EU-tiedotuskampanja

Euroopan parlamentin vaalit järjestettiin Suomessa 25. toukokuuta 2014. Vaalien alla Eläkeläiset ry toteutti tiedotushankkeen Ulkoasiainministeriöltä saadulla tiedotustuella (valtionavustukset kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedottamiseen). Tavoitteena oli aktivoida Suomen eri alueiden ikääntyvää väestöä osallistumaan Euroopan parlamentin vaaleihin, tiedottaa vaaleista sekä Euroopan Unionista – erityisesti ikääntyvää väestöä koskevista asioista.

Hankkeessa järjestettiin kaksi kaikille avointa tiedotusseminaaria: 26.3. Oulun pääkirjaston Pakkala-salissa ja 4.4. Helsingin Kulttuurikeskus Caisan juhlasalissa. Osana hanketta julkaistiin Eläkeläinen-lehden EU-tiedotusnumero (maaliskuussa) ja Eläkeläinen-lehden huhtikuun numerossa EU-aiheiset lisäsivut.

Seminaarien sisältö sekä asiantuntijajoukko oli erittäin korkeatasoinen ja monipuolinen. Tilaisuuksissa käsiteltiin EU:n rakenteita ja europarlamentaarikon työtä (entinen meppi Outi Ojala) sekä EU-populismia (professori Vesa Puuronen), eläkeläisen asemaa EU:ssa (ministeri Kalevi Kivistö ja Ikäinstituutin johtaja Päivi Topo) sekä teemaa EU ja hyvinvointivaltio (tohtori Jouko Kajanoja ja Helsingin kaupunginhallituksen jäsen Sirpa Puhakka).

Lehden EU-numerosta otettiin ylipainos jota jaettiin lehden normaalia tilaajakuntaa laajemmalle kohderyhmälle.

8.7. Arviointi

Järjestön viestintää ja tiedottamista arvioitiin järjestön hallituksessa ja työntekijöiden suunnittelupalavereissa. Hallitus on käsitellyt työntekijöiden suunnittelupalaverien laatimat suunnitelmat lehdestä ja tiedottamisesta.

Eläkeläinen-lehden lukijat ja yhdistysten toimihenkilöt ovat antaneet jatkuvasti palautetta lehdestä ja www-sivuista. Sivujen käyttöä pystytään arvioimaan kävijäraporttien perusteella. Sen mukaan kotisivulla vuoden aikana runsaat 31000 käyntiä. Käyntejä vuonna 2013

Pirskeet pirtissä

Oli sota-aika, savupirtti salolla.
Ei lämminnyt se sähköllä vaan halolla.
Näkynyt ei aikamiestä syrjäkylän tiellä,
tappelivat silloin jossakin siellä
missä osoitteessa näkynyt
ei paikkakunta,
vain kenttäpostinumero, verta ja lunta.

Savupirtissä vallitsi rauha ja onni,
ei osunut siihen naapurin pommi.
Sen ikkunat rievulla peitettiin
kun pirttiä päreillä valaistiin.
Pian mentiin valssia, jenkkaa, polkkaa
että lattialankut ne kalkkaa ja kolkkaa.

Meni nuoret, naiset ja ukot rammat,
jakoi tahtia tanssin maniska ja kammat.
Joku tappelun aloitti kun kiljua joi,
toinen halolla löi, se mökkiin rauhan toi.
Karis laipion karsta kun jatkui tanssi,
se jenkka, polkka ja valssi.

Oli pihkaiset housut ja repaleet takit.
ei loistaneet kruunut, kulta ja frakit.
Eikä siihen pystynyt virkavallan ansa,
rypi synnissä riemuiten salojen kansa.
Ei laista ja asetukista piittaa,
kun kaipaa jotakin, romantikkaa.

Näin häipyivät mielestä sodan kauhut.
nuo silvotut ruumiit ja palojen sauhut.
Voi hetkeksi unohtaa murheitaan,
elää toivoen aikaa parempaa,
että ihmiset viimein uupuvat sotiin
ja väsyneet miehet palaavat kotiin.

Martti Heikkinen
Iisalmi

Runopysäkki, Eläkeläinen 4/2014

oli 25500.

Suosituimpia sivuja olivat yhteystiedot, yhdistystiedot alueittain ja koulutus. Sähköiset lomakkeet (jäsenhakemuslomake ja tilattavat tuotteet) , monikulttuurinen toiminta ja liikunta nousevat myös sivukatselumäärissä esille tilastoista. Ajankohtaista-osion suosituimmat vuoden aikana olivat Kaamoksen kaatajaisista ja Syystärräyksistä kertoneet jutut. Myös video Iäkkäät maahanmuuttajat kertovat tarinansa osoittautui suosituksi.

Järjestön tiedotustoimintaa ja viestintää on toteutettu toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja siinä sekä erillissuunnitelmissa ja päätöksissä annettujen tehtävien mukaisesti. Eläkeläinen-lehti on säilyttänyt järjestölehdelle asetettavan journalistisen tason. Samalla se on kyennyt antamaan yhdistysten tiedottajille ja toimihenkilöille sekä järjestön jäsenille mahdollisuuden käyttää sananvapauttaan.

Lehden tekemiseen avustajina ja kirjeenvaihtajina osallistuvien järjestön jäsenten määrä on pysynyt isona. Kun ottaa huomioon vapaaehtoistoimijoiden juttujen tekemiseen uhraaman ajan ja vaivannäön, kertoo määrä lehden arvostamisesta myös yhdistysten tiedotusvälineenä.

Arvioitaessa järjestön tukea ja ohjausta yhdistyksille ja aluejärjestöille kotisivujen perustamisessa ja niiden käytössä voidaan jonkinlaisina mittareina käyttää kotisivujen määrää ja joidenkin yhdistysten kotisivuilla olevia kävijälaskureita. Järjestölle on ilmoitettu ja järjestön sivuilta on linkitetty 8 aluejärjestön kotisivut ja 44 yhdistyksen kotisivut. Määrät ovat vuoteen 2013 verrattuna lisääntyneet yhdellä aluejärjestöllä ja kymmenellä yhdistyksellä. Lisäksi Pirkanmaan, Kaakkois-Suomen ja Kainuun aluejärjestöt ovat tehneet alueensa yhdistyksille kotisivuja omien kotisivujensa alle.

9. JÄRJESTÖN TALOUS

9.1. Yleistä

Järjestön toiminta toteutui pääpiirteissään hyväksyttyjen suunnitelmien mukaisena. Hallitus tarkisti maaliskuussa toimintavuoden talousarvion vastaamaan Raha-automaattiyhdistyksen avustuspäätöstä. Hallitus käsitteli määrävälein kirjanpitoon perustuvat talouden toteutumatiedot ja valvontatarkastusten raportit. Valtuusto vahvisti toimintaan ja talouteen liittyvät vuosisuunnitelmat ja kertomukset.

Tilikaudelta laadittiin erikseen konsernitilinpäätös, joka sisältää järjestön omistaman tytäryhtiö Kuntoranta Oy:n.

9.2. Kylpylähotelli Kuntoranta

Järjestön omistama, Varkaudessa sijaitseva Kuntoranta on vuokrattu Kuntoranta Oy:lle. Järjestö omistaa Kuntoranta Oy:n koko osakekannan, kun se palautti huhtikuussa itselleen runsaan kahden vuoden ajan Sun Aurinko Oy:n omistuksessa olleen 40 prosentin osakeosuuden. Yhtiö kehittää Kuntorantaa matkailukeskuksena ja tuottaa Kylpylähotelli Kuntoranta nimellä loma-, kylpylä-, majoitus- ja ravintolapalveluja.

Järjestö ostaa Kuntorannalta palveluja omille kursseille, kokouksille ja erilaisille tapahtumille. Järjestön jäsenyhdistykset ja niiden henkilöjäsenet käyttävät omien tarpeittensa mukaan Kuntorannan palveluja muun muassa erilaisiin retkiin ja lomiin. Kuntoranta myy palvelujaan erilaisille järjestöille, yrityksille ja yhteisöille sekä henkilöasiakkaille. Lomajärjestöt ovat Kuntorannan merkittävä asiakasryhmä.

Kuntoranta Oy:n vuoden 2014 liikevaihto oli 1 657 243 euroa ja tulos 6 647 euroa. Liikevaihto laski edellisestä vuodesta runsaat kahdeksan prosenttia, johtuen majoituksen käyttöasteen lievästä alentumisesta ja edellisenä vuotena toteutuneesta poikkeuksellisen suuresta yksittäisestä tapahtumasta.

Yhtiön toimintaa koetteli ja myyntiä hidasti toimialan kysyntään liittyvät yleiset ongelmat erityisesti alkuvuodesta. Kustannusten karsimiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi yhtiö toteutti vuoden alkujaksolla yt-menettelyn kautta henkilöstömäärän vähentämisen samalla, kun käyttöön otettiin aiempaa joustavammat toimintatavat työajan suunnittelussa. Kustannusten karsiminen yhdessä tehokkuuden lisäämisen ja koko vuoden noudatetun tiukan kulukurin kanssa tuotti myönteistä tulosta. Se näkyi yhtiön vuokranmaksukyvyn vahvistumisena ja loppuvuotta kohden myös yhtiön rahoitustilanteen helpottumisena. Omistajajärjestön yhtiölle rahoitustukena ja pääomahuoltona myöntämä vuokrahyvitys voitiin vähentää edellisestä vuodesta runsaalla 100 000 eurolla. Vuokrahyvityksen suuruus

oli nyt kahdeksan tuhatta euroa.

Osana kulukuria Kuntorannan investoinnit rajattiin välttämättömiin korjauksiin ja toimintapuitteiden parannuksiin. Yhtiö jatkoi vanhimpien majoitustilojen asteittaista uusimista. Järjestö ei investoinut toimintavuoden aikana Kuntorantaan.

9.3. Tulos ja tase

Järjestön taloudellinen tulos parani edellisestä vuodesta merkittävästi. Tulos on nyt 77 072 euroa ylijäämäinen. Poistoja kirjattiin 115 476 euroa.

Taseen loppusumma oli 3 467 137 euroa. Kuntorannan investointeihin liittyviä rahalaitoslainoja hoidettiin rahalaitosten kanssa sovitun ohjelman mukaisesti. Lyhennykset olivat yhteensä 186 825 euroa. Investointeihin liittyvää pitkäaikaista korollista lainaa oli tilivuoden lopussa 761 688 euroa ja lyhytaikaista 49 262 euroa. Muuta pitkäaikaista lainaa ei järjestöllä ollut. Lyhytaikainen laina rahoituslaitoksilta oli yhteensä 183 456 euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 1 067 657 euroa.

Kuntorannan maa-alueiden sekä rakennusten- ja rakennelmien yhteenlaskettu arvo on taseessa 2 629 380 euroa. Kuntorannasta tehty viimeisin arviokirja on 31.12.2013. Kuntorannan tase-erien arvoon voi sisältyä epävarmuutta.

Kuntoranta Oy:lle on annettu pääomalainaa usean vuoden aikana yhteensä 471 000 euroa. Yhtiö ei ole kyennyt maksamaan takaisin tai lyhentämään lainaa. Pääomalainan takaisinmaksuun liittyy merkittävää epävarmuutta.

Tulosvaikutteista RAY-avustusta saatiin järjestön toimintaan 557 000 euroa ja kohdennettu toiminta-avustus monikulttuuriseen toimintaan 70 000 euroa. Uutena avustusmuotona RAY:ltä saatiin 14 000 euron määräraha jäsenyhdistysavustuksiin. Avustus käytettiin täysimääräisesti jäsenyhdistysten toiminnan tukemiseen. Terveysliikuntahankkeen kuluista katettiin 10 768 euroa jäljellä olleesta Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisavustuksesta vuosille 2013-2014. Ulkoasiainministeriöltä saatu 7 000 euron tiedotusmääräraha käytettiin Ikäihmisten Eurooppa hankkeen toteuttamiseen.

9.4. Näkymät vuodelle 2015 ja siitä eteenpäin

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut järjestön vuoden 2015 RAY:n yleisavustuksen 557 000 euroksi. Avustus on samansuuruinen kuin kahtena edellisenäkin vuotena. Vastaavaa vuosittaista summaa esitetään vuoteen 2018 yltävässä ohjeellisessa avustussuunnitelmassa. Järjestö tulee esittämään RAY:lle, että järjestön yleisavustuksen tasoa nostettaisiin suunnittelukaudella, koska järjestön toiminnan laajuus, merkittävyys ja kehittämistarpeet edellyttäisivät lisää taloudellisia voimavaroja.

Yhdistyksen perustoiminnan rahoituksen kannalta olisi tärkeää, että yleisavustuksen tasokorotuksen lisäksi RAY-avustuksiin saataisiin vuosittain kustannusten nousua vastaavat indeksikorotukset. Mikäli indeksikorotuksia ei saada, se lisää haasteita järjestön oman varain-

Kaunista puutaloa ympäröi puutarha, ja sauna nököttää rannassa aivan veden päällä. Järvessä on katiska, josta saadaan tuoretta kalaa Paavo-kissalle.

”Puutarha on välillä siistimpikin, mutta ei sitä millään ehdi nyppiä jokaista rikkaruohoa”, sanoo touhukas eläkeläinen.

Maire Kauhanen jäi eläkkeelle seitsemän vuotta sitten Liikenneturvasta työskenneltyään siellä 37 vuotta ensin toimistosihteerinä ja myöhemmin kouluttajana. Päivät ovat nyt kiireisiä, sillä rouva laulaa lähes kolmekymmentä vuotta sitten perustetussa, naisasiaa huumorilla musisoivassa Raivottarissa, lukee paljon, hoitaa taloa ja puutarhaa sekä aika ajoin kolmea vilkasta lastenlasta ja toimii lisäksi Tampereen Eläkeläisten puheenjohtajana.

”Ajattelin kyllä hieman leppoisempia eläkevuosia, mutta minä olen aina ollut liiton tyttö, joka haluaa liittyä johonkin.”

Eläkeläinen 6/2014

hankinnan kehittämiselle.

STM:n avustuspäätöksellä 2015 järjestö sai RAY:n kohdennettua toiminta-avustusta. monikulttuuriseen toimintaan 70 000 euroa ja 20 000 euroa jäsenyhdistysten toiminnan tukemiseen. Ohjeellisessa avustussuunnitelmassa Monikulttuurisen toimintaan on osoitettu jatkorahoitus vuoteen 2018 ja jäsenyhdistysten tukemiseen vuoteen 2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt järjestölle 35 000 euron avustuksen Liikumme yhdessä jatkohankkeen 2015-2016 kustannuksiin.

Järjestö jatkaa aktiivisesti erilaisten kehittämishankkeiden ja niihin liittyvän järjestöjen välisen yhteistyön rakentamista erityisesti RAY:n rahoituksen puitteissa. Käytännön toteutukset ovat aina riippuvaisia hankkeiden rahoituspäätöksistä.

Järjestö jatkaa strategista pohdintaa ja etsii konkreettisia vaihtoehtoja Kuntorannan ja siellä liiketoimintaa harjoittavan Kuntoranta Oy:n toiminnan vahvistamiseksi. Tavoitteena on nostaa Kuntorannan käyttöaste ja liikevaihto tasolle, joka mahdollistaa taloudellisesti kannattavan liiketoiminnan. Kuntorannan myyntiin ja markkinointiin sekä hotelli- ja kylpylätoiminnan järjestämiseen tarvitaan lisää vauhtia ja tehoa sekä pitkällä aikavälillä pääomia paikan kehittämiseen.

Kuntorannan investointilainojen ehdoista ja uusista takaisinmaksuajoista sovittiin vuoden alussa rahoituslaitosten kanssa. Järjestelyissä myöhennettiin ja muutettiin lainojen lyhennyseriä ja pidennettiin lainojen takaisinmaksuaikoja enimmillään kahdella vuodella. Lainoista on 714 286 euroa korkosuojattu koronvaihtosopimuksella.

Järjestön varainhankintaa kehittämällä, toimintaa tehostamalla ja tarkalla taloudenpidolla vahvistetaan järjestön taloutta ja turvataan vakaa talous ja toimiva rahoitus. Järjestön yleishyödyllisen toiminnan tukemiseksi toteutettavien jäsenarpojen myyntiaika päättyy maaliskuussa 2015.

Yhteiset tilaisuudet ja yhdessäolo ovat tärkeitä toiminnan muotoja. Kolmen aluejärjestön syysjuhla kokosi viitisensataa osallistujaa Nokian Kerholan suureen saliin.

10. LIITTEET

Liite 1. Jäsenyydet/edustus

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry	Anu Mäki, Tiina Rajala
Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry	Kalevi Kivistö, Hannu Partanen
Eläkeläisjärjestöjen Pohjoismainen yhteistyötoimikunta	Kalevi Kivistö
European Network on Intercultural Elderly Care	Eva Rönkkö
Folkets Bildningsförbundet rf	
Kansan Arkisto ry	Tiina Rajala
Kansan Arkiston Ystävät ry	Pertti Vuorio
Kansan Radioliitto ry	Pekka Isaksson
Kansan Sivistystyön Liitto ry	Tiina Rajala
Kansaneläkelaitoksen eläkeasiain neuvottelukunta	Hannu Partanen
Kansaneläkelaitoksen eläkeasioiden asiakasraati	Tuula Kivijärvi (varalla Riitta Suhonen)
Selkokeskuksen neuvottelukunta	Tiina Rajala
Raha-automaattiyhdistys	Hannu Partanen, Anitta Koski
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry	Hannu Partanen
Solaris-lomat ry	Hannu Partanen (varalla Anu Mäki)
Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta (SOMLA)	Hannu Partanen
Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry	Tiina Rajala
Suomi-Venäjä-Seura ry	Anu Mäki
STM:n Vanhuus- ja Eläkeasiain neuvottelukunta	Hannu Partanen (varalla Irmeli Mandell)
TELA:n eläkkeensaajien yhteistyöryhmä	Hannu Partanen
Työväenperinne - Arbetartradition ry	Pekka Isaksson
Vanhustyön Keskusliitto ry	Hannu Partanen

Osakkuudet	
Kuntoranta Oy, hallitus	Hannu Partanen, pj., Tauno Tuomivaara, Toivo Keränen, Jarmo Ikäheimonen
As Oy Mechelininkatu 20	Hannu Partanen

Liite 2. Järjestön hallinto

Valtuusto

Kahdeksannessatoista edustajakokouksessa 22.-23.5.2012 valittiin valtuusto vuosiksi 2012-2015 Valtuusto toimii järjestön ylimpänä päättävänä elimenä edustajakokousten välisenä aikana. Valtuuston puheenjohtajaksi valittiin Marja-Leena Makkonen Jyskästä ja varapuheenjohtajaksi Toivo Keränen Nokialta.

Valtuuston muut jäsenet (suluissa varajäsen)

Etelä-Häme: Sirkka Toivonen, Loppi (Pasi Rytkönen, Kutajärvi), Jarmo Röksä, Hämeenlinna (Airi Kalinainen, Turenki), Veijo Jankkila, Lahti (Kerttu Ruotsalainen, Heinola).

Kaakkois-Suomi: Seppo Sinisalo, Pyhtää (Marja Töyrylä, Pyhtää), Aimo Röpetti, Lappeenranta (Anneli Haimakainen, Imatra).

Helsinki: Mirja Arajärvi, Helsinki (Seppo Järvinen, Helsinki) Erkki Mattila, Helsinki (Mirjam Alanko, Helsinki).

Jokilaakso: Anja Sarajärvi, Raahe (Raimo Mustikainen, Oulu), Veikko Kettunen, Oulu (Sirkka Vengasaho, Jääli), Elma Vesala, Martinniemi (Timo Kallio, Haapavesi).

Kainuu: Raili Myllylä, Kajaani (Tauno Juppi, Kajaani), Taisto Paloniemi, Vaala (Kauko Matila, Vaala).

Keski-Suomi: Raija-Liisa Virtanen, Jämsänkoski (Tuula Nieminen, Leppävesi), Kalervo Toffer, Äänekoski (Jorma Muhonen, Jyväskylä).

Lappi: Mikko Ekorre, Kemi (Asko Apukka, Sattanen), Rauni Räsänen, Kittilä (Lauri Luttinen, Kemijärvi), Martti Niskala, Kursu (Annikki Rantakokko, Äkäsjoensuu).

Pirkanmaa: Maire Kauhanen, Kämmenniemi (Anja Kuuskoski, Tampere), Matti Tolvanen, Lempäälä (Sinikka Heino, Viljakkala), Jouko Pesonen, Valkeakoski (Pentti Aittokallio, Pirkkala).

Pohjanmaa: Mikko Vehniäinen, Kokkola (Taisto Haapaniemi, Seinäjoki), Anna Ketonen, Sarvijoki (Eeva-Liisa Paavola, Lapua).

Pohjois-Karjala: Matti Ruokolainen, Lieksa (Pentti Pääkkönen, Valtimo), Hilkka Korhonen, Joensuu (Kauko Halonen, Juuka).

Satakunta: Mauri Laine, Monnanummi (Reijo Mäkinen, Pori), Terttu Viinamäki, Nakkila (Keijo Järvenpää, Huittinen), Antti Piittala, Kankaanpää (Aimo Polo, Alastaro).

Savo: Seppo Voutilainen, Suonenjoki (Lea Itkonen, Varkaus), Sirkka Jeulonen, Kuopio (Mervi Höylä, Kuopio), Martti Tikkanen, Rapakkojoki (Pirjo Rönkkö, Iisalmi).

Uusimaa: Olavi Kanerva, Hyvinkää (Sakari Lehtinen, Lohja), Kalevi Väisänen, Porvoo (Esa Vepsäläinen, Karkkila), Ritva Väyrynen, Vantaa (Vappu Miinalainen, Lohja).

Varsinais-Suomi: Anna-Liisa Hettula, Littoinen (Sinikka Sausvaara, Parainen), Jarmo Jokinen, Salo (Tapio Manninen, Piikkiö), Eira Nurmi, Turku (Kaija Kiesling, Turku).

Hallitus

Järjestöä edustaa ja sen asioita hoitaa lain mukaisena hallituksena edustajakokouksen valitsema hallitus. Hallituksen ja samalla Eläkeläiset ry:n puheenjohtajana kauden 2012-2015 toimii Kalevi Kivistö Espoosta ja varapuheenjohtajana Irmeli Mandell, Vaasasta. Hallituksen sihteerinä toimii Erja Isaksson.

Muut jäsenet (suluissa varajäsenet)

Martti Anttonen, Mannila (Ulla-Maija Kurka, Lieto), Raimo Heikkinen, Varkaus (Ossi Haatainen, Joensuu), Arvi Mara, Heinola (Eeva Hänninen, Anjala), Maija-Liisa Nurminen, Oulu (Teuvo Näätänen, Haapavesi), Pekka Saarnio, Helsinki (Esko Kotilainen, Vantaa), Kyllikki Vilander, Rovaniemi (Arja Jauhiainen, Paltamo).

Edustajakokouksen valitsemina tilintarkastajina toimivat Pasi Puranen (KHT) ja Tiina Saarinen (HTM) sekä varalla Timo Vilèn (HTM) ja Jari Salo.

Hallituksen nimeämänä valvontatarkastajana toimii Pasi Puranen (KHT). Hän on suorittanut useita tarkastuskäyntejä järjestön toimistossa. Tarkastuksista on annettu raportit, jotka on esitetty hallitukselle.

Järjestön työntekijät vuoden 2014 aikana

Toiminnanjohtaja Hannu Partanen, koulutussihteeri Tiina Rajala, tiedotussihteeri Pekka Isaksson 30.9. saakka, tiedottaja-toimitussihteeri Tuomas Talvila 1.9. alkaen, järjestösihteeri Anu Mäki, toimistonhoitajan sijainen Satu Rautio 22.2. saakka, toimistonhoitaja Tuija Aali 23.2. alkaen, taloussihteeri Anitta Koski, toimistosihteeri Erja Isaksson ja monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö. Työvoimahallinnon palkkatuella Eläkeläinen-lehden osa-aikaisena toimittajana on toiminut 2.6. saakka Juha Drufva.

Liite 3. Vuoden 2014 Eläkeläinen-lehdet lyhyesti

1/2014 (36 sivua):
Eläkeläiset : Kansalaisaloite vaatii laitoksissa hoidettaville oikeutta ulkoiluun / Toimintatonnit nyt haettavina / Ylivieskan Eläkeläiset järjestää triplajuhlat/ Nakkilan pakkasjuhlasta piristystä arkeen / Toimintakyky on vanhuspalvelulain avainsanoja / Vahvat vanhusneuvostot –seminaarien sarja alkoi / Eläkeläiset ry palkittiin Turun liikuntapäivästä (juttukokonaisuus liikuntatoiminnasta) / Laulaja Arja Havakka muistuttaa päättäjiä vanhusten oikeuksista / Eläkeläisten työpanos kasvaa tulevaisuuden yhteiskunnassa (UP-uutispalvelun juttu tutkimustuloksista) / Kaamoksen kaatajaiset kokosivat jälleen väkeä liikkumaan, oppimaan uutta / Espoon vuoden eläkeläinen Timo Typpö / Terapeutti Pertti Sivula, 66, kouluttaa Brasilian maatyöläisiä
Kuulumisia yhdistyksistä: mm. Kiuruvesi, Sorsakoski, Jämsänkoski, Pyhtää, Myllypuro, Tampere, Kolari, Oulu, Ii, Kiiminki, Imatra.
Kuvataide: Tove Janssonin näyttely , Esko Männikön valokuvanäyttely . Teatteri: TTT:n Ihmisellinen mies. Kirjoja: Riikka Palo: Jokapäiväinen elämämme, Indrek Hargal: Melchior ja pyövelin tytär, Antero Uitto: Suomensyöjä Otto Wille Kuusinen, Kari Hotakainen: Luonnon laki.

2/2014 (36-sivua):
EU-numero: Eläkeläiset ry:n yhdistykset vaativat Meri-Lapille omaa sote-aluetta / Helsingin eläkeläisjärjestöiltä valitus kaupunginhallitukselle tukien rajusta leikkaamisesta / Monikulttuurisen toiminnan tukihenkilökoulutus on hyödyllistä ja hauskaa / Joensuun Eläkeläiset järjestivät spektaakkelin maahanmuuttajille / Vakavasta sairaudesta toipunut Riki Sorsa (haastattelu) / Sekä asiakkaat että sosiaalijohtajat haluavat toimeentulotuen Kelaan / Musiikkikurssi Kuntorannassa / Kaija Kallinen, SAK: Eläkeuudistus syntyy hiertämällä / Tutkimus yli 75-vuotiaiden tietoteknologian käytöstä : Verkkopalvelut eivät tavoita kaikkia, tarvitaan vaihtoehtoja / Epäreilu eläkejärjestelmä lisää köyhyyttä / EU-LIITE : IKÄIHMISTEN ÄÄNI KUULUMAAN EUROOPASSA (12 sivua) / Kun tukki huilasi Teurojoessa (muisteluksia uittoajoilta) / The Sounds: Rautalangan paluu / Kirjailijaksi eläkeiässä.
Kuulumisia yhdistyksistä: Seinäjoki
Kirjoja : Antero Jyränki: Kansa kahtia, henki halpaa , Seppo Saraspää: Ministerivierailu, Anneli Ilonen: Rajan lapset (Karjalan evakot tutkimuksen kohteena)

3/2014 (36 sivua):
EU-vaalisivut (Professori Vesa Puuronen: Populistinen oikeisto nousee Euroopassa / Omaa meppiä kaivataan (Oulun Työväen Eläkeläisten Maija Nurmisen ja Teuvo Blomsterin haastattelu) / Asiantuntijat jakoivat tietoa Eläkeläiset ry:n tilaisuuksissa / Kalevi Kivistö: Sosiaalipolitiikan yhtenäistäminen olisi mahdotonta / Unionista Nokialla: EU-maihin saatava sosiaaliturvan vähimmäistaso / Kallaveden Eläkeläiset muistuttavat EU-maiden suurista eroista / EU-vaalit ovat myös meidän vanhempien asia – EU-valet handlar också oss äldre / Kansanedustaja Annika Lapintie: Monet ihmisoikeudet yhä hakusessa EU:ssa .
Eläkeläinen-lehti haastoi asiantuntijat ja asianosaiset arvioimaan (laaja juttukokonaisuus sosiaali- ja terveysministeriön rakennesuunnitelmasta) / Helsingin vanhuspalvelujen kipupisteet ja Sirpa Puhakan kolumni / Työväenlaulut eivät lakkaa raikaamasta Rytikarissa / Pastori Kai Sadinmaa: Vasemmistolla on opittavaa Jeesukselta / Esko Roineen vauhti sen kuin paranee vanhemmiten (haastattelu)/ Aforismi on kapinaa (kirjailija Hannu Parosen haastattelu.
Kuulumisia yhdistyksistä: Satakunta, Pohjanmaa, Pyhtää, Lempäälä, Rovaniemi, pilkkikisat Keski-Suomessa ja Jokilaaksoissa, Lapin talvipäivät.
Kirjoja: Venäjä tienhaarassa (katsaus), Mikko-Pekka Heikkinen: Terveiset Kutturasta , Heikki Saari :Jacke. Jakob Södermanin elämä.

4/2014 (36 sivua) :
Eläkeläiset ry:n valtuusto eläkeuudistuksesta: Haaveilu halparatkaisusta on lopetettava (laaja juttupaketti valtuuston kokouksesta) / Kahdekankymppinen Antti Eskola (emeritusprofessori Eskolan haastattelu) / Itäsuomalaiset juhlivat isosti Kuopiossa / Tuija Vuolteen pitkä ura jatkuu komedioissa (haastattelu)/ Tanssija ja palkkataisteluita (Tampereen Eläkeläisten Anja Kivipensaan henkilökuva) /Uudenmaan aluejärjestön liikuntapäivät / Pudasjärven takametsistä paljastuu humanistitaiteilijan paratiisi (Eero Räisänen ja Pudasjärven Eläkeläiset) / Kalevi Kivistö Vehmersalmella: Suurten ikäluokkien syyllistäminen lopetettava (reportaasi yhdistyksen 25-vuotisjuhlista) / Pieneläkeläisten mitta tuli Puolassa täyteen / Etelä-Espoo juhli ja julkaisi kelpo historiikin (reportaasi yhdistyksen juhlista)/Siirtolaisen sydän sykkii Suomelle Australiassakin (jutut Brisbanen Suomi-kylästä ja Tuomelan siirtolaispariskunnasta) / Jyväskylän ja Laukaan eläkeläiset Kroatiassa / Pyhäjärven Eläkeläiset / Veteraanit TUL:n Lakeuden kisoissa / Alvin Stardust on yhä voimissaan,
Kirjoja: Tieto-Finlandialla palkittu Murtuneet mielet, Kim Holt: Miksi maailma on olemassa.
Kuulumisia yhdistyksistä: Salla, Klaukkala.

5/2014 (48 sivua) 50-vuotisjuhlanumero:
Eläkkeiden indeksileikkaus/ Syystärräykset Kuntorannassa / Kulttuuri- ja retkeilypäivät ensi kesänä Porissa /Kävellen kohti Poria -kampanja (laaja juttupaketti) / Kelan verkkoasioinnissa palvelu nopeutuu / Aluepoliittinen juttupaketti: Harvaan asutun maaseudun unohdetut ikäihmiset/ Paluumuuttajia ei kaduta / Vaasassa ja Laihialla ei ymmärretä sosiaali- ja terveysministerin säästöpuheita / Pielavedellä ollaan aika tyytyväisiä terveyspalveluihin.
Pruntsissa sykkii eläkeläisenergia (Kemistä) / Eläkeläinen-lehden 50-vuotista historiaa / Eläkeläiset ry:n edunvalvonnan suuntaa vuoteen 2020 (laaja juttupaketti) / Kalevi Kivistö: Suomalainen eläkejärjestelmä - kehitystä ja sopeutusta / Pohjoiset piirit juhlivat Ylivieskassa / Ikuinen ihmettelijä (Hannu Taanilan haastattelu / Ensimmäinen rock-sukupolvi jo eläkeiässä (The Steeples-yhtye) / Maailmanparantaja ei lannistu (Pekka Peltolan kirja ja haastattelu) / Aulikki Oksasen haastattelu / Nykypäivän työväenkirjallisuus / Näsijärvellä arvokalaa soutamassa (Kuhan kalastus ja reseptejä / Kiinalainen ystäväni Hu Sujyn (muisteluksia Kiinasta / Puolalaiset käänsivät selkänsä yksityisrahastolle.
Kuulumisia yhdistyksistä: Kiuruvesi, Oulun Eläkeläiset, Pello, Kerava.
Kirjoja: Vuoden 1918-historiaa (kooste)

6/2014 (28 sivua):
Muistisairaiden itsemääräämisoikeus ja vanhusneuvostot puhuttivat NSK:n seminaarissa / EETU ja vanhusneuvostot / Venäjällä eläkeläinen jatkaa työntekoa / Matkavastaavat Lapissa / Mr. Ääni, Ossi Ahlapuro / Tarinat elävät vanhan hirttopaikan ympärillä (paikallishistoriaa Oulusta) /Kolme aluejärjestöä juhli Nokialla / Liiton tyttö (Tampereen Eläkeläisten puheenjohtaja Maire Kauhanen / Monikulttuurisuustapahtumat Tampereella ja

Kuopion/Kallaveden Eläkeläisten järjestämänä.
Kuulumisia järjestöistä: Pohjanmaa, Porvoo, Karkkila, Ykspihlaja , Mänttä-Vilppula
Kirjoja: Olli Jalonen: Miehiä ja ihmisiä

7/2014 (56 sivua) Joulutervehdysnumero:
”Huonokuntoisten vanhusten tilannetta ei ole enää varaa heikentää” (Kallio-Vallilan Eläkeläisten pj:n Mirja Arajärven haastattelu / Nyt kävelemään (Lahden Eläkeläisten pj Antti Holopainen puhuu terveysliikunnan puolesta / Kävelypässit suuntaavat Poriin / Hotellinjohtaja Harry Pirttimäki: Kehitetään Kuntorantaa yhdessä / Musiikkikurssi kokosi laulajat ja soittajat Kuntorantaan / Porissa riittää kokemista, näkemistä ja itse tekemistä (Kulttuuri- ja retkeilypäivien esittelyä) / Piispa Irja Askola oikeudenmukaisuuden ja humanismin sanansaattajana / Eläkeuudistus pähkinänkuoressa / Kaltoinkohteluun ei pidä alistua (Ikäihmisiin kohdistuva väkivalta ja Suvanto ry:n toiminta) / Diabetes on Puolassa kansantauti / Helsingin työväenopiston historiaa / Ikääntymispolitiikkaa pohdittiin Kiuruvedellä / Kirjailija Sirpa Kähkösen haastattelu ja arvio kirjasta Graniittimies / Elämästään kannattaa kirjoittaa (Mirja Muurimaan haastattelu) / Klaffipojasta teatterin ammattilaiseksi (Jarno Hiilloskorven haastattelu) / Komisario Palmun suosion jäljillä / Seinäjoella tarjotaan atk-oppia ikäihmisille / Juttukokonaisuus monikulttuurisuudesta: Monikulttuurisuus ja moniarvoisuus ovat tulevaisuutta vanhustyössä /Frankfurtin malli / Ikäihmisten moninaisuus näkyväksi –julkaisu.
KSL 50 vuotta / Vaasan Eläkeläiset 55-vuotisjuhla ja digikerhon toimintaa / Korson Eläkeläisten 50-vuotisjuhla / Jyväskylän Eläkeläiset 55-vuotisjuhla / Pudasjärven Eläkeläiset 35-vuotisjuhla.
Kirjoja: Unkarin unohdettu historia, Antti Heikkinen: Pihkatappi, Jyrki Ukkonen: Ahneuden kartta.
Näyttely: Kuvataidetta Pohjanmaan museossa
Teatteri: KOM-teatterin Vallankumous
Kuulumisia yhdistyksistä: Rytikari (Kemi), Muurame , Haukipudas, Sodankylä, Halikko, Rovaniemi, Varsinais-Suomi, Muhos. Sorsakoski , Viiala, Kajaani, Rauma, Malmi, Kainuu, Lappi , Porvoo, Suomussalmi, Saarijärvi, Kerava.

JOKA NUMEROSSA: Pääkirjoitus, puheenjohtajan palsta – ordförandes kolumn/ Runopysäkki/ kolumistit: Tuula-Liina Varis, Rudolf ”Limpan” Lindblad.

Liite 4. Toimintatilastot – aluejärjestöjen yhteenveto

Vastanneiden aluejärjestöjen määrä	**14**
Aluejärjestöjä yhteensä	**14**

Vapaaehtoistyö/toiminnan järjestäjät

Talkooväkeä	188
Harrastusryhmien vetäjiä	10
Alueellisissa yhteistyöelimissä hlöä	68
Aluetoimikunta (varsinaisia ja varajäs.)	439

Toiminta

Tehtyjä matkoja, retkiä ja vierailuja	32
Harrastusryhmien kokoontumisia	18
Järjestettyjä juhlia	17
Itse järjestettyjen koulutusten lkm	28
Kansainvälisen toiminnan tapahtumia	2
Järjestettyjen kokousten lkm	125

Harrastusryhmät

Harrastusryhmien lkm	10

Toimintaan osallistuneita

Matkoille, retkille, vierailuille	1152
Harrastusryhmiin	232
Juhliin	2993
Itse järjestettyyn koulutukseen	582
Kokouksiin	2161

Arviolta kaikista toimintaan osallistuneista naisia oli 60 % ja miehiä 40 %

Vaikuttaminen yhteiskuntaan

Politiikkojen ja virkamiesten tapaamiskertoja	38
Viranomaisille/poliitikoille tehtyjen aloitteiden/esitysten määrä	21
Esitteiden ja/tai lehtien jakamiskertojen lukumäärä	49
Esiintymisiä lehdissä tai muissa medioissa	35
Tapahtumiin/messuille osallistumiskertoja	25

Tyytyväisyys järjestöpalveluihin ja Eläkeläiset ry:n päätöksentekoon

	Hyvä	Tyydyttävä
Järjestöpalvelut ja toiminnan ohjaus	11	3
Toiminnan monipuolisuus	10	4
Eläkeläiset ry:n toiminnan demokraattisuus	10	4

Toimintatilastot – paikallisyhdistysten yhteenveto

Vastanneita yhdistyksiä	121
Yhdistyksiä kaikkiaan	226

Vapaaehtoistyö

Talkooväkeä	2615
Harrastusryhmien vetäjiä	510
Ystävätoimintaa toteuttaneiden lkm	867
Monikulttuurisen toiminnan vetäjiä	44
Johtokunta (varsinaisia ja varajäseniä)	1396

Toiminta yhdistyksissä

Viikkokerhotapaamisia	3350
Matkat, retket ja vierailut	1828
Harrastusryhmien kokoontumisia	5630
Itse järjestettyjä juhlia	338
Ystävätoiminnan toimintakertoja	465
Itse järjestettyjä koulutustilaisuuksia	162
Monikulttuurisia tilaisuuksia	34
Kokousten lkm	1147

Harrastusryhmät

Voimistelu- ja liikuntaryhmiä	527
Laulu-, kuoro ja musiikkiryhmiä	334
Muita harrastusryhmiä	114

Muita harrastusryhmiä olivat mm. askartelu/käsityö, Boccia, Keilaus, ATK-kerhot, muistelo, lavatanssi, ohjelmaryhmät, kuntosali, senioritanssit, jumppa, laulu jne.

Toimintaan osallistuneet hlöt

Viikkokerho tapaamisiin osallistui	73 577
Matkoille, retkille ja vierailuille	19 796
Harrastusryhmiin	39 430
Omiin juhliin	19 932
Ystävätoiminnan kohteena	10 759
Itse järjestettyyn koulutukseen osallistui	2095
Monikulttuurisiin tilaisuuksiin tms. osallistui	952
Kokouksiin osallistui	13 291

Arviolta kaikista toimintaan osallistuneista naisia oli 60 % ja miehiä 40 %

Vaikuttaminen yhteiskuntaan

Nimetty edustaja vanhusneuvostoon	155 henkilöä
Politikkojen ja virkamiesten tapaamisi	186
Kunnalle tehtyjen aloitteiden/ esitysten lukumäärä	64
Esitteitä/lehtiä jaettiin kertaa	747
Esiintymiset lehdissä/paikallisradiossa	996

Tapahtumiin/messuille osallistuttiin krt 213

Tyytyväisyys järjestöpalveluihin ja Eläkeläiset ry:n päätöksentekoon

	Hyvä	Tyydyttävä	Huono
Järjestöpalvelut ja toiminnan ohjaus	74	42	-
(5 yhdistystä ei vastannut kysymykseen)			
Toiminnan monipuolisuus	73	43	-
(5 yhdistystä ei vastannut kysymykseen)			
Eläkeläiset ry:n toiminnan demokraattisuus	76	39	1
(5 yhdistystä ei vastannut kysymykseen)			

Eläkeläiset ry:n vuosikertomus vuodelta 2014